POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVOM

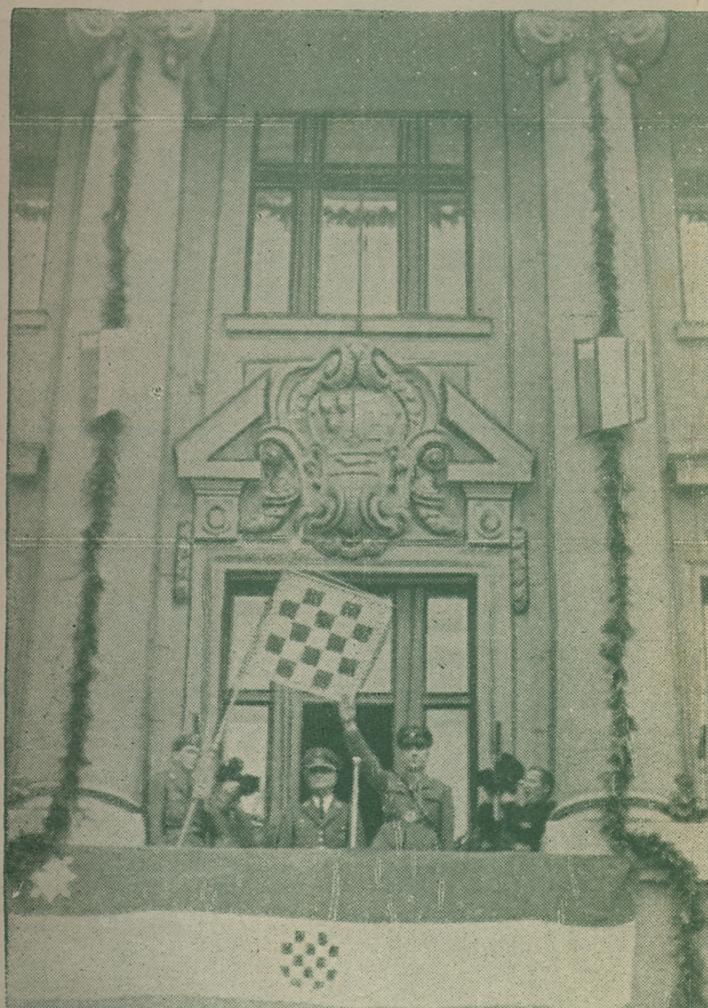
USTAŠA

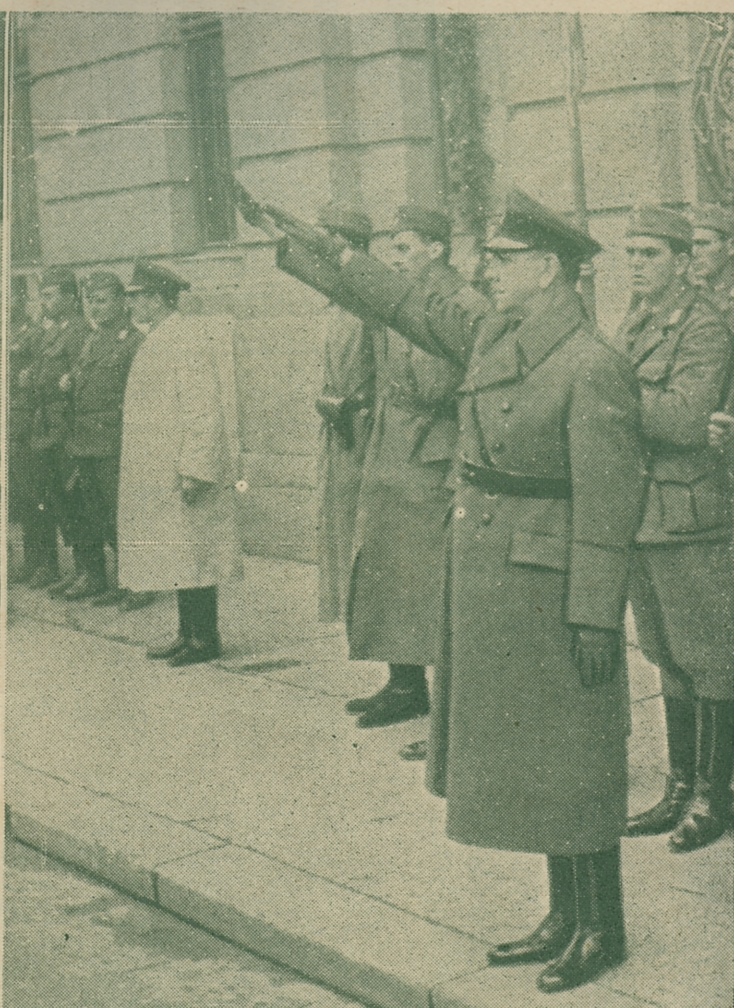
VIJESTNIK HRVATSKOG USTAŠKOG OSLOBODILAČKOG POKRETA

GOD. XI. ZAGREB, 16. STUDENOG 1941. BROJ 20

U GLAVNOM USTAŠKOM STANU POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVOM CIJENA 3 KUNE

USTAŠA

VIJESTNIK HRVATSKOG USTAŠKOG OSLOBODILAČKOG POKRETA

GOD. XI. ZAGREB, 16. STUDENOG 1941. BROJ 20

ISELJENIČKA HRVATSKA – USTAŠKA HRVATSKA

Kad je Hrvatska proživljavala vrhunac svoje političke patnje poslije šestosiječanjskog proglasa u razdoblju najteže diktature, cijeli narod vezan uz rodjenu grudu i osvjetljen žarom djedovskih ognjišta, osjećao je svu tu patnju, kao vlastitu tragediju i bol.

Hrvatska!

To je živo biće, to je krv, to je osjećaj, to je duša, to je prošlost, patnja i vjera, jednom riječju, to je čovjek, maleni, mučenički i hrvatski čovjek, koji osjeća toplinu rodjene grude, koji osjeća, kako kuca njezino veliko bilo. Vjekovima razapet na njoj, kao stoljetni mučenik, on je s njome srastao u jedno biće — zemlja i čovjek postali su jedna duša i jedna vjera!

I hrvatski čovjek je krvlju pisao svoju prošlost, s prošlošću je živio i u budućnost je vjerovao, jer prošlost je bila patnička i tudjinska, a budućnost će biti njegova i — hrvatska. To je osjećao kao ublaženje patnje, to je osjećao i u to je vjerovao. Vjerovao je vjerom patnika i vjernika.

Na putevima vjekovnog iskušenja on je Hrvatsku osjećao, kao živu ranu — kao svoju vlastitu ranu, jer Hrvatska je naša čitava prošlost — to je naša krv, to su pokoljenja prošlosti i budućnosti, to je čovjek — Hrvat, koji ju nosi u sebi, kao iskonsku dušu vječne misli hrvatstva. Taj čovjek je Hrvatsku proživljavao kao svoj duševni sadržaj, on se s njome spojio u životni savez patnje i — vjere!

Težina našeg robovanja i mučeništva u razdoblju diktature promatrana s jednog »izvanhrvatskog gledišta« činila se još teža i još bolnija i to su osjetile tisuće onih Hrvata, koji su bili razasuti po čitavom svijetu od Belgije do Amerike, oni su to osjetili kao pečat poniženja u krugu slobodnih naroda. Oko njih sloboda, a u njima dijelak tragedije jednog naroda, koji je razapet izmedju Drave i Jadrana osjetio puninu svojeg teškog iskušenja i u usporedjenju s ostalim narodima oni su još teže osjetili težinu hrvatskog robovanja!

Sloboda!

Ne znamo ju, ne osjećamo ju, ali vjerujemo u nju!

Vjerujemo!

I glave su se pokajnički spuštale pod težinom osjećaja, da narod nema onoga, što predstavlja najvišu vrijednost, da nema slobode.

»Tko ste vi?«

»Hrvati!«

»Gdje je Hrvatska?«

I nepoznati sinovi nepoznatog naroda još su jače osjetili gubitak slobode, još su jače osjetili tragediju svojeg naroda, koji se grči pod pritiskom diktature, ali ta je tragedija bila i njihova tragedija, jer su i oni nosili u sebi dio onoga, što se zove Hrvatska, nju su oni osjećali, kad su se kao crvi gubili u podzemlju belgijskih rudnika, ili u buci strojeva, koji su ispijali život i krv i kad su trpili na beskrajnim poljanama Amerike osjećajući, još jače udaljenost od vlastite domovine, kao podmuklu bol, koja se uvlačila u dušu kao bolest čežnje.

Hrvatsku su osjećali!

Hrvatsku su patnju proživljavali.

Životni okvir lomio se u bogatstvu patnje, i kad je Poglavnik pošao u inozemstvo, da postroji vojsku jednog novog revolucionarnog pohoda, našao je medju tim našim malim ljudima iz rudnika i sa farma svoje najiskrenije suradnike, ili drugim riječima supatnike, jer patnja je veza, koja veže na vječnost.

Suradnici i supatnici! — — —

I naši iseljenici iz rudnika i tvornica, zasićeni bukom strojeva i jednim beskrajnim ogorčenjem, osjetili su, da će se iz sve te patnje roditi Sloboda, da će se roditi nova Hrvatska — slobodna i ustaška.

U južnoj i sjevernoj Americi osnovan je »Domobran«, a medju našim evropskim iseljenicima ustaške organizacije, i sva ta udruženja znače podlogu Poglavnikovu radu, koji je pred čitavim svijetom imao najrječitiji dokaz i potvrdu za svoj revolucionarni rad. Imao je ljude, imao je Hrvate, koji su nosili u sebi jaku volju i jaku vjeru — da se bore i da pobjede.

U njima je Poglavnik našao svoje suradnike i suborce — iseljena Hrvatska bila je jednom misli vezana za svoj »Stari kraj«, vezana ustaškom oslobodilačkom idejom. Iseljena Hrvatska vraćala je »Starom kraju« onu toplinu, koju je ponijela u svijet kao blagoslov rodjenih ognjišta, jer zemlja je zvala natrag, kao čežnja za rodjenim domom.

I naši iseljenici odužili su se svojoj domovini, oni su izvršili svoju dužnost u ustaškim redovima.

Jer iseljena Hrvatska bila je i ustaška Hrvatska!

Moralno značenje Ustaštva

Ustaša je izabranik, posebni čovjek, osobiti borac i radnik u hrvatskoj domovini. Ustaša je protivno od mlitavca, kukavelja i neborca. Ustaša se na zapovijed diže, ustaje, da vrši zapovijed, da se bori. Kad ustaša ustaje, on mora nešto i učiniti. Njegovi koraci moraju donijeti ploda, koji nije za njega samoga, nije njegov osobni užitak niti materijalna korist, nego korist svih nas, svojina cijele naše domovine.

Tko je nježan i mlitav, nedoputan i lijen, taj nije za ustašu, dok te svoje mane ne iskorijeni. Za ustašu svako vrijeme u pogledu rada za domovinu mora biti jednako. Ustaša nikada ne smije reći ne ću. Tu riječ ne poznaju Ustaška Načela, pravila i stega, a ustaška zakletva još manje. Ustaše se ne zabavljaju stranačko-političkim igrarijama, — nego rade.

»Mi, naše pokoljenje, postigli smo najveće i najviše dobro za kojim je hrvatski narod toliko stoljeća težio. Postigli smo Hrvatsku, postigli smo Nezavisnu Državu Hrvatsku, koja je izraz svega onoga, što jedan narod za svoju sreću i za svoju budućnost i za svoju sigurnost, za svoj život može samo i željeti«.

POGLAVNIK

(Iz Poglavnikova govora narodnim zastupnicima biv. HSS 11. kolovoza)

Teško je biti ustaša. To ne može svatko i mi ne ćemo svakoga. Ustaški rad je težak, jer on gradi, a ne ruši. Ustaša je radnik-borac. Istina je, da onaj koji se bori, ujedno i radi, jer borba uključuje rad. — Ustaša-borac je najveći radnik, jer je on spreman u tome borbenom radu poginuti.

Ustaša je prvoborac, čovjek odredjena cilja i jake volje, on je čovjek karaktera. Ako je vjera ono, što vjerujemo, rad ono što radimo, onda je karakter ono, što jesmo.

Svakom čovjeku dolaze u životu gorki i teški časovi, pa će doći i ustaši. No kad je on čelik-značaj, postojan, otvrdnuo i okorio u svojoj ideji, sve prebrodi. Ako je ustaši teško podnositi nevolje i ustaško breme, neka malo pomisli na Poglavnika, pa će mu odmah biti lakše. Što je sve Poglavnik pretrpio? Gdje je sve bio ?Što je sve radio i podnio za oslobodjenje svoje domovine. Na smrt je osudjivan. On je znao, da je taj put težak i trnovit, ali je ujedno i put slave i pobjede, ne za njega osobno, nego za njegov narod, za hrvatski narod.

Ustaša je pouzdanik naroda, on čuva poštenje, svijest i karakter svoga naroda. On mora u svom narodu podupirati samo ono, što je narodu korisno.

Izdajica u očima ustaše je ogavan, preziran, sramotan, najveća propalica. Ustaše čuvaju stečene tekovine hrvatskog naroda i osiguravaju hrvatskom narodu kulturni i prirodni razvitak, koji mu kao svijesnom i izgradjenom narodu i pripada.

Govore i govorit će neki protiv nas. Neka govore. Mi smo uvjereni da smo na pravom putu, jer željeti nešto više za svoj narod, nego li je njegova vlastita država, ne možemo samo mi, nego ne mogu ni oni, koji nas ogovaraju. Ljudi karakterni imaju mnogo neprijatelja, a osobito kod onih, kojima nije savjest čista. Oni, koji su kao i mi, ne kude nas, nego hvale. Ustaša ustašu razumije, poštenjak poštenjaka, a lopov lopova. Ustaša i ne-ustaša moraju se razilaziti. To je i bolje. Oni s nama ne mogu, a sve kad bi i htjeli, Poglavnik ne da. To je i pravo. Oni, u kojima je uvriježena klica egoizma i osobnog materijalizma ne mogu biti narodni idealni borci.

Pravi se ustaša nikada ne hvali niti se udara u prsa govoreći: »Ja sam ustaša... Šta mi tko može...?« Poglavnik se nikada nije isprsavao, da je ustaša, ali po njegovim djelima i uspjesima svi znamo, da je on najveći i najbolji ustaša... Što mi tko može...?« Poglavnik govori kad treba. Poglavnik je u pravi čas progovorio Evropi i čitavom svijetu u ime hrvatskog naroda, iznoseći njegove želje i težnje, ali prije, nego li je svijet za njega čuo, on je puno i mnogo radio. Neprijatelji su se zabezeknuli, a ustaše su se i hrvatski narod obradovali. Od tada je hrvatski narod upirao svoje oči u svoga prognanog sina, koji je samo poštenje, čelik značaj, neslomljiva volja; sina, koji je svome narodu donio pobjedu. U Poglavniku je Hrvatska našla traženog sina, u njemu je ona našla ono, što je u tmurnim danima tražila: neustrašivog borca i čelik karaktera. Zato će Poglavnik biti zapisan u povijesti kao veliki hrvatski mučenik, ali i kao pobjednik.

Za Hrvatsku je došlo novo vrijeme, a oslobodila ju je uz pomoć saveznika i naša vojska — ustaška vojska. Ima i novi naziv za suverena države: Poglavnik. Novi poglavar, nova vojska, nova Hrvatska — Hrvatska slobodna i nezavisna država.

(Iz »Hrvatskog Naroda«)

U uekoliko

Dokazalo se, da imade i »katoličkih židova«, a ti su kadkad gori od »onih pravih«.

Postane li netko povjerenik u kakovom židovskom dućanu i eto ti — vraga.

Ta priljepčiva »židovska bolest« mogla bi se nazvati »židomanija«.

*

Sastali se Aron i Mojzes.

»Znaš Arone, veli Mojzes, muči me jedna teška bolest! Imam išias«.

»To nije ništa, veli Aron, ja imam još težu bolest — zove se povjerenik!«

*

Mnoge su stvari zastarjele, pa tako i ona poslovica: »Siromašan je kao crkveni štakor«. Danas bi se to »modernije« reklo: »Siromašan je, kao Židov«.

*

Uopće su Židovi danas postali središte razgovora, pa se tako i izmjenio onaj »hijerarhijski« stupanj i on danas glasi:

Jedan Židov siromah!

Dva Židova ubožnica!

Tri Židova koncentracioni logor!

*

Uvijek su sanjarili o dolasku »bijelog medvjeda« na obale Sane. Nisu se niti prevarili u nadi. Možda dodje njegova koža.

Bit će cipela, drugovi!

Doduše, koža je »proluknjana«, ali ništa zato, glavno da je ima.

Veseli se druže!

*

Započeta je nova »olimpijada« u Rusiji. Natjecanje se vrši u trčanju na daleke pruge. Cilj je Ural.

Tko će prije stići na Ural. Nijemci ili Rusi?

Doduše, dosad su u toj »športskoj disciplini« uvijek bili Rusi prvi!

Pobijedit će oni i sada.

Potegnite, drugovi!

*

Onaj je doduše imao »putra na glavi«, ali se ipak dogurao do logornika.

»Moj je životni cilj — logor«, govorio je prijateljima.

I došao je u logor — ali u onaj sa bodljikavom žicom . . .

redaka . . .

Jedni se tuže, da im je zima, a drugima je opet prevruće — to se barem može prosuditi po tome, što su pošli u — hladovinu.

Blago njima — oni imadu vječno ljeto.

*

Doznaje se, da se sve »pseće majke« odnosno vlasnice »cucaka« tuže, da nemaju putra za »svoju dječicu«.

Bezdušnici, tuže se one na predstavnike vlasti, nemaju smilovanja niti za naša bijedna stvorenja.

Imate pravo »mamice« svijet je pokvaren . . .

*

Ljudi imadu često krivo. Tako se tuže, da spekulanti skupo prodaju robu.

Medjutim, oni su vrlo jeftini.

Tako na primjer za par kilograma »nulerice« oni prodaju i svoju kožu i dolaze pred — zid!

Jeftini ljudi!

*

Sastala se nekog dana dva postolara i hvale se jedan drugome, tko je našao jeftiniju kožu!

»Znaš li ti Štijef, pita jedan, koja je koža najjeftinija?«

»Znam! špekulantska!«

*

Došao Mate iz Primorja u Zagreb i u čudu pita svog prijatelja Franu:

»Frane, a otkuda ima u vašem mistu toliko žandara?«

»Kakovih žandara?« pita Frane.

»Ma onih ča nose žutu pločicu sa slovom »Ž«.

»Ma nisu ono žandari, Mate, ono su ti žudije (židovi!)«.

Vidi vraga, a ja sam mislio, da su to žandari.

*

Doznaje se, da će kod nas u rekordnom vremenu biti izgradjeno nekoliko najmodernijih »autostrada«. Naime svi će laktaši biti poslani na prisilan rad.

*

Nekoji bi najvolili, da nemaju briga ili bolesti, a neki opet, da nemaju prošlosti . . .

Čovjek ustaške revolucije

Ono što je u drugim evropskim zemljama stvoreno u najkrvavijim revolucijama, ono što je stvoreno na barikadama i pod gillotinama, stvorio je ustaški pokret snažnom duhovnom revolucijom, stvorio je žrtvom i jednom besprimjernom vjerom u snagu krvi i vjere — u snagu Hrvatske, tražeći u veličini žrtve i veličini snage, koja je preko svih grobova i iskušenja postala vjerovanje ustaškog pokoljenja. Ustaška revolucija, kao revolucija duha znači stvaranje novog razdoblja i novog čovjeka — čovjeka ustaške revolucije.

Čovjek! Maleni hrvatski čovjek, koji je srastao sa zemljom i s prošlošću i koji sam za sebe znači prošlost žrtve i pregaranja, postao je nosilac i predstavnik ustaške revolucije, koja u idejnom preokretu otvara novo razdoblje smirenja i predstavlja rješenje svega onoga što se nagomilalo, kao životno pitanje na svim područjima. Ta revolucija traži čovjeka, jer stvoriti čovjeka — Hrvata, stvoriti značaj, stvoriti čovjeka vjere i rada, znači stvoriti i ustašku Hrvatsku. Već Starčević oštro povezuje čovjeka i ideju, on u veličinu vjernika polaže i veličinu vjere i pojam pravaša, za njega je pojam sve one pozitivnosti koja mora biti vezana uz čovjeka, kao nosioca nacionalne borbe. I politička boja više nije nosilac vrijednosti, već pojedinac, koji ideji daje svoju duševnu snagu, jer ideja je jaka u njemu, ideja je jaka u njegovoj duševnoj snazi.

Pravaš za Starčevića ne označuje političku pripadnost, to je za njega pojam dobra, kao što nasuprot tome postavlja pojam »Slavosrba«.

Pravaš i Slavosrb su za Starčevića pojam dobra i zla, jer vjeruje, da bit političkog neuspjeha leži u samom čovjeku i izgraditi tog prvog nosioca ideje, znači učiniti sve. Stvaranje političke većine nije nikada bio njegov program već nasuprot stvaranje političke elite, stvaranje značaja i Hrvata. Rakovica je bila jača od svih suvremenih političara, Rakovica je bila jača od čitave one većine koja nikada nije shvatila bit hrvatstva, Rakovica je bila pobjeda značaja, ona je bila pobjeda izgradjenog čovjeka — Hrvata.

Takovog čovjeka koji će u vlastitoj duševnoj snazi tražiti snagu hrvatstva izgradjuje ustaška ideologija, ona izgradjuje čovjeka — Hrvata, čovjeka — ustašu, — čovjeka revolucije.

U okviru evropske revolucije i Hrvatska proživljava svoje previranje izgradnjom jedno nove budućnosti, koju će stvoriti nosioci ustaške revolucije, a ta će izgradnja značiti u prvom redu izgradnju značajeva — izgradnju Hrvata!

Stvaramo novu Hrvatsku!
Stvaramo ustašku Hrvatsku!
Stvaramo značajeve!
Stvaramo ustaše!

Ustaša je sin revolucije, čija veličina leži u veličini žrtve i u veličini krvi i vjere i nikada nije bitno njegovo političko osvjedočenje, već je bitan njegov značaj, njegovo poštenje i njegov karakter, jer svaki ispravni Hrvat je u isto vrijeme i ustaša. »Mi razlikujemo samo poštene i nepoštene Hrvate«, rekao je jednom prilikom Doglavnik dr. Mile Budak, i poštenje pošto je jedino mjerilo u prosudjivanju vrijednosti pojedince i kakve budemo izgradili ljude i njihove značajeve, takova će biti i ustaška Hrvatska.

Čovječanstvo danas proživljava svoju osnovnu krizu, koja ne znači samo političko ili gospodarsko previranje, već znači obračunavanje s čitavom onom prošlošću, koja je u čovjeku tražila samo njegovu fizičku vrijednost, a nije tražila i njegov značaj i koja je čitavi svoj sadržaj uokvirila u duh Versaillesa i stvorila preduvjet vječnog krvarenja. Versailles je stvorio svojeg čovjeka, a revolucija Nove Evrope stvara svojeg novog predstavnika — Nova Evropa stvara novog čovjeka. I možda se u današnjoj borbi jače nego ikada osjeća borba samog čovjeka izmedju dviju skrajnosti i dva prapola, to je borba duha i materije i baš tu leži ishodište općeg sukoba.

Tko će pobijediti?

Jedno je jasno! U Hrvatskoj mora pobijediti duh, u Hrvatskoj mora pobijediti značaj u Hrvatskoj mora pobijediti čovjek budućnosti i čovjek ustaške revolucije i taj će čovjek moći izgraditi Novu Hrvatsku. U razdoblju naše izgradnje možda smo tek osjetili važnost značajeva, kad se nastaštvo javlja, kao zadnji trzaj onog svijeta koji nestaje zauvijek. I u izgradnji Hrvatske ne trebamo ništa drugo, već trebamo značajeve, mi trebamo ljude, jer ćemo s njima i u njima dobiti svoju budućnost i svoju veličinu, mi trebamo novog čovjeka — mi trebamo čovjeka ustaške revolucije.

»Čas je, da se kaže svima onima, koji misle i u snu misle, da će ikada doći čas, da oni s ovom našom hrvatskom zemljom zagospodare, da im bude jasno i da budu sigurni, da u ovoj hrvatskoj državi, u našoj hrvatskoj zemlji, nema Hrvata, u kome hrvatska krv vrije, a da nije spreman za nju svoju glavu dati«.

POGLAVNIK

POČECI USTAŠKOG POKRETA

Osnivanje „Hrvatskog Domobrana"

U JESENI GODINE 1928.

Lipanjsko krvoproliće godine 1928. znači razbijanje posljednjih nada u neko »bratsko« rješenje hrvatskog pitanja, a koje bi u istinu bilo početak jednog bolnog neuspjeha. Prolivena krv djeluje snažno i sugestivno, ona djeluje, kao odlučno kidanje s desetgodišnjim lutanjem izmedju nade i malodušnosti, i u lipanjskim danima, kad hrvatstvo proživljava svoju sudbonosnu prekretnicu, revolucionarni obrisi novog razdoblja političke borbe postaju sve jasniji, krv je tražila novu krv, pritisak je izazivao borbenost, koja se u lipanjskim danima pretvara u najviještenje revolucionarnog razdoblja političke borbe. I dok u Zagreb stižu prve vijesti o krvoproliću u Beogradu, za čas nestaje političke obmane, koja je zastrla vedrinu borbenih horizonata, narod osjeća, da hrvatstvo proživljuje svoje najodlučnije časove, stavljajući, kao osnovno načelo daljnje borbe — vjeru u sebe — vjeru u Hrvatsku i — vjeru u pobjedu.

I u onom poslijepodnevu 20. lipnja, kad se podižu na zagrebačkim ulicama prve barikade i kad teče prva prolivena krv, radja se ustaška misao, radja se u uz prasak pušaka, kad je buka ogorčenjih boraca bila početak krvave igre, u kojoj će se konačno iskristalizirati misao ustaštva. U noći su zagrebačke ulice opustjele, i mrtva tišina spustila se na grad borbe, samo su na ulicama ležali ostaci barikada i tragovi krvi, i u tim povijesnim časovima, hrvatstvo je proživjelo svoju duhovnu revoluciju, hrvatstvo je najjače osjetilo blizinu Starčevića i Rakovice, hrvatstvo se kidalo u grčevitom pokajanju poslije neuspjeha političke borbe. I prolivena krv u tim danima borbe, bila je posvećenje nove vjere — u slobodnu Nezavisnu Državu Hrvatsku.

Već sada ustaštvo postoji, kao izgradjeni program, i još će proteći nekoliko mjeseci borbe, da čitavi taj revolucionarni pokret dobije i svoje ustaško ime.

Završen je onaj proces, koji je započeo pod okriljem hrvatske stranke prava, a kojeg je naglašavala »Hrvatska pravaška revolucionarna omladina«. Stranka je poprimala revolucionarni duh mladih, i ona će se oblikovati, kao »revolucionarna emanacija« u ustaškom pokretu. Taj je proces završen u borbenom previranju poslije lipanjskog krvoprolića — kad je hrvatstvo našlo svoj pravi put — ustaštva!

U ljetnim mjesecima, kad napetost raste na svim područjima, i kad se jasnije osjeća konačni prelom, cijeli se narod nalazi ujedinjen u misli, da do kraja provede svoju oslobodilačku borbu, s vjerom, da Drina mora opet biti granica ne samo dvaju svjetova, već i dviju država.

Tu vjeru pojačavalo je i zamagljivanje političkog obzorja, koje je bilo sve mutnije, kao neka podmukla i prikrivena prijetnja, hrvatski narod osjeća, da je njegov daljnji sudbinski put odlučen. Misao slobodne države Hrvatske, postaje gotovi program, to postaje vjera, i kad se počinju širiti prve glasine o »amputaciji«, to zvuči, kao otvoreno navještenje konačne borbe.

Ustaše vježbaju u jednom logoru u emigraciji

Dva su se svijeta sukobila!

Avet amputacije

U nemirima, koji su izbili u Hrvatskoj koncem lipnja godine 1928., beogradski su vlastodršci uvidjeli, da je krvoproliće imalo za njih porazan učinak, jer ne samo, da hrvatski narod nije privučen bliže Beogradu, već je nasuprot posve s njim prekinuo i ta činjenica bila je ujedno i zaprepaštenje pred reakcijom naroda, koji je bio upravo podignut tim prividnim porazom. U čitavoj Hrvatskoj izbilo je snažno revolucionarno vrijenje, i dok se odvijaju najbučnije demonstracije, Beograd se odlučuje, da osakaćenu Hrvatsku izbaci iz državnog okvira Velike Srbije, jer se tada već moglo jasno naslutiti, da će Hrvati jednoga dana biti njezini grobari. Plan amputacije sazrijeva u kolebanju izmedju potpunog sloma i Pašićevog okvira Velike Srbije.

I tada se Beograd odlučuje na amputaciju.

Možda i nije važno, da li je amputacija bila ozbiljna stvar ili možda tek nabačena skica,

ali već sama njezina sjena dovoljna je, da objasni političko previranje u Hrvatskoj u ljeti godine 1928., koje znači početak revolucionarnog razdoblja.

Misao amputacije rodjena je još u predratnim srpskim krugovima, kad se već pomišljalo na raspad Austro-Ugarske, ali ona poprima svoje pravo značenje u prošlom Svjetskom ratu, kad srpski šovinizam pokazuje svoje otvorene planove, prema kojima će nakon rata Srbija dobiti: Vojvodinu, Srijem, Bosnu, Hercegovinu i Dalmaciju južno od Splita. To je bio i ratni zadatak predratne Srbije, prema kojem bi Hrvatska bila skučena u glavnom u granice bivše savske banovine. Razvojem kasnijih dogadjaja taj je plan napušten, ili, točnije, proširen, uklapanjem čitave Hrvatske u okvir nove državne tvorevine.

Riječ »amputacija« prvi je put Hrvatima nabačena u onom smiješnom razdoblju prije 1. prosinca godine 1919., kad se u nenarodnom »narodnom vijeću« raspravlja o samom činu »ujedinjenja«. Zadnji tračak savjesti opire se ujedinjenju sa Srbijom i tada Srbi otvoreno prikazuju svoje planove: Ili ujedinjenje ili »amputacija«, prema kojoj će Hrvatska izgubiti gotovo dvije trećine svojeg teritorija. Savjest je bila ugušena pred aveti amputacije i put u Beograd bio je otvoren.

Misao amputacije nije ni kasnije napuštena, kad su Srbi uvidjeli, da su s Hrvatima u novu državnu tvorevinu uvukli buntovnički duh, koji čeka pogodan čas, da je ruši. To su Srbi osjećali, kao stalnu prijetnju i plan »amputacije« bio je spas od te propasti. Oni su bili spremni, da u času opasnosti, povuku svoju vojsku iz jednog dijela, i da se taj osakaćeni dio nazove »slobodnom drža-

vom«. To je imala biti amputacija. Prema nekim verzijama i Pašić je bio spreman to učiniti uvidjevši, da s Hrvatima »ne može izići na kraj« i prema njegovim planovima Hrvatska bi bila ograničena na područje »zagrebačke županije«. Svi ti planovi, pa makar kako bili neistiniti, ipak donekle osvjetljuju zakulisne motive bizantsko-balkanske politike.

Pa ipak čini se, da je misao amputacije bila najbliža poslije lipanjskog atentata godine 1928., kad započinje proces raspadanja. Revolucionarno vrijenje u Hrvatskoj, Makedoniji i Crnoj Gori postaje prijeteća opomena i možda je plan amputacije i postojao, kao spas od crnih perspektiva budućnosti, koje su jednoga dana morale postati i postale su stvarnost.

I dok su u Hrvatskoj još uvijek trajale demonstracije pojavljuje se opet amputacija u srpnju godine 1928. Prema tom planu, Beograd će povući svoju vojsku iz jednog dijela Hrvatske, koja će biti »slobodna država«, ali ta »slobodna država« imat će kao svoju istočnu granicu crtu, koja od Virovitice ide u ravnoj crti na Unu i Unom ravno na Šibenik. Dakle čitava Slavonija, Herceg-Bosna i Dalmacija južno od Šibenika pripala bi Srbiji. To možda i nije bio politički plan, ali je svakako bio okvir srpskog šovinizma.

Avet amputacije prošla je Hrvatskom kao otvorena prijetnja, i ako ona nije bila istinita, ipak je njezin dodir bio dovoljan, da vidokrug naše političke budućnosti bude otvoren.

Ustaška je misao sazrijevala.

Na prekretnici

I demonstracije i »amputacija« bile su završni proces u zbijanju hrvatskih redova, koji su prožeti jedinstvenom mišlju konačnog i potpunog oslobodjenja stvaranjem slobodne države Hrvatske na njezinom cjelokupnom teritoriju. U središtu te cjeline izdvaja se »elita pokreta« izmedju najborbenijih i najodlučnijih, koji će povesti otvorenu borbu, a to su bili najrevolucionarniji duhovi, koji su se okupljali u »Savezu hrvatske republikanske pravaške omladine«. Mladi su bili najjače pogodjeni težinom političkog života i oni uvidjaju, da se mora povesti otvorenija i krvavija borba, koja je u njima kipjela kao živi dodir s rakovičkom tragedijom. Oni su prvi poklonici Kvaternikovog kulta tražeći u buntovnijem izrazu svoj izlaz i dodir s Rakovicom postao je novi revolucionarni pokret.

Medju borbenijim pravašima radja se misao, da se politička borba povede novim putem, oni traže oružanu terorističku djelatnost. Tu oružanu djelatnost mogu provesti tek izabrani borci pokreta, kao prvaci u borbi i u žrtvi. Misao o oružanoj djelatnosti razvija usporedo s političkim pritiskom i što on biva veći osjeća se sve jače zbijanje u revolucionarnim redovima mladih.

Već tada ustaški pokret stvarno postoji, ali pod imenom »republikanske omladine«, medjutim otvorena oružana borba tražila je još čvršću organizaciju i tajanstvenost, ona se morala ograničiti na najuži krug izabranih medju izabranim revolucionarcima. Pod jesen godine 1928. politička borba poprima sve oštrije oblike i već tada se osjeća blizina šestosiječanske diktature, koja će značiti vrhunac pritiska. Svakodnevni sukobi ponavljali su se već nekoliko mjeseci i u tim sukobima politička borba dobila je svoj revolucionarni pravac, koji je sazreo u borbama i u krvi.

Revolucionarna elita prošla je svoju krvavu školu, i nastoji revolucionarnoj borbi dati organizacijski sustav. I u jeseni godine 1928. pa do Poglavnikovog odlaska u inozemstvo ustaški pokret poprima svoj konačni oblik.

Središte revolucionarnog rada mladih bilo je na Kaptolu br. 4., gdje je bilo i uredništvo njihovog lista »Starčević«. Kuća broj 4. na Kaptolu odigrala je u tim mjesecima onu ulogu, koju su kasnije odigrale »Uzdaničine« prostorije u Ilici broj 8. Na Kaptolu je bilo središte revolucionarne borbe, odakle se ona poput razgranjenih niti širila po čitavoj Hrvatskoj. I tu se u jeseni godine 1928. osniva prvi revolucionarni roj u kojeg ulaze: Babić, Hranilović, Pospišil, Kralj i Javor i tu se zasnivaju prve oružane djelatnosti.

Osnivanje prvog roja na Kaptolu imade najveći značaj u povijesti ustaškog pokreta i hrvatske političke borbe uopće, jer tada naša revolucionarna borba poprima svoj konačni oblik, a nekoliko mjeseci kasnije dobit će i svoje konačno ime.

> **Ne može biti sreće, ne može biti blagostanja, ne može biti zadovoljstva bez poštenja, bez rada i bez srca za svojeg bližnjega.**
> **POGLAVNIK**

Ta je borba dobila borbeni i gotovo vojnički značaj i iz početka se pokret razvija u dva organizacijska pravca, koji se sastoje u borbenoj djelatnosti, a ne u imenu i u vodstvu. Uži krug najpovjerljivijih iz prvog roja okuplja oko sebe šire borbene redove, a to su svi oni, koji su već odprije bili organizirani u »Savezu pravaške revolucionarne omladine«, i *TAKO SE POD JESEN GODINE 1928. OSNIVA »HRVATSKI DOMOBRAN«*, i to je konačni oblik pokreta, koji će kasnije svoje ime promijeniti u »Ustaša — hrvatski oslobodilački pokret«. (U. H. O. P.). Dakle u jeseni godine 1928. ustaški pokret započinje svoj rad pod domobranskim imenom.

Revolucionarna je borba započela!

»Domobran« prema svojem zadatku imade borbeni i gotovo vojnički značaj u skladu već sa samim imenom, dapače već se počinju nositi prve domobranske odore, koje su bile značajne po svojim plavim šeširima. Makar skučeno, domobranstvo će se širiti i izvan Zagreba, a kad šestosiječanska diktatura zabranjuje svaku slobodniju djelatnost, pokret će dobiti svoje ustaško ime i tajnije revolucionarno značenje.

U jeseni godine 1928. politička borba postaje sve oštrija, i dok Beograd sve više steže obruč diktature oko Hrvatske, »Domobran« postaje sve jači, i narod se priprema na konačni obračun povezan jedinstvenošću misli i vjere.

Već u studenom godine 1928. »Hrvatski Domobran« izdaje i svoj istoimeni list pokreta, i revolucionarni zamah pokreta postaje sve snažniji, revolucionarni poriv tog borbenog razdoblja, sažet je već u prvom značajnom broju »Hrvatskog Domobrana«:

»Trublje se ori glas kano grom,
Pod stijeg junaci zove nas dom!
Dosta je ropstva — odsad sloboda —
Poklik je našeg hrvatskog roda«.

Te značajne riječi već u prvom broju »Hrvatskog Domobrana« pozdravljaju sadržaj novog razdoblja političke borbe.

A to novo razdoblje prošlo je revolucionarnim putem! P—o

Preporod društvovnog života

na temeljima Ustaških načela

I Hrvatskom je, kao i drugim europskim zemljama, bio zapljuskao val liberalizma sa svim onim posljedicama, koje je donio i u drugim zemljama. Mnoge su se naše intelektualne generacije zanosile za njegovim toliko razvikanim načelom neograničene slobode, te su i one poput svih liberalaca svijeta razvikivale načelo: »Pustite, neka svatko radi što hoće, pustite, neka svatko ide kamo hoće i sve će ići svojim tokom!« Liberalistička država postavila je za cilj čuvanje slobode pojedinca, a ta se »sloboda« i u drugim zemljama razvila u samovladu i nasilje jakih novčara, a u bijedu i ropstvo radnih staleža i manje imućnih ljudi. Liberalističko-kapitalistički sustav doveo je i u Hrvatskoj do istoga stanja samo, što je u Hrvatskoj to stanje bilo još očajnije i gore. Drugi su narodi imali su svoju državu, a u Hrvatskoj je, kako je to već primijetio Otac Domovine, upravo tudjinska vladavina imala cilj izrabljivati i iskorišćivati, pače i upropastiti hrvatski narod i njegovu zemlju. Ne trebamo opisivati, kakve su bile posljedice. Sjetimo se samo položaja našega radništva, našega seljaštva, sjetimo se bijednoga stanja našega gradjanstva, koje je sanjarilo o svom »velikom« položaju, da doskora bude najbijednijim slugom tudjinskih gospodara i tudjinskih glavničara. Sve je bilo osiromašeno i sve ono, što nije htjelo služiti probitcima glavničara, sve je to moralo bili slomljeno ili nestati. Svi protesti, svi zahtjevi, svi krikovi protiv takvog stanja bili su silom ugušeni tako, te je u mnogom našem čovjeku zavladao očaj i nebriga za sebe i za svoj narod, prepustivši sudbini i onima, koji su iskorišćivali i našu zemlju i naše ljude. Tužna je bila slika Hrvatske na svim poljima: i na gospodarskom, i na društvovnom, i na kulturnom, i na političkom.

Možda nije pretjerano reći, da su baš takve prilike stvorile od mnogih naših ljudi puzavce i beskičmenjake, kramare i račundžije, propalice i nepoštenjake. Cijeli je liberalistički sustav upravo po svojim nosiocima stvarao takve ljude, a i tudjinska je vladavina nastojala imati posla s takvim kreaturama, s kojima je onda mogla vrlo lagano vladati i raspolagati, kako je htjela. Povrh toga naše 20-godišnje ropstvo samo je još više pogodovalo razvitku negativnih pojava u našemu društvenom životu. Beograd je htio proširiti svoj korupcionistički duh i u Hrvatsku, te zaraziti zdrav hrvatski narodni organizam štetnim i razornim klicama. U tome nijesu u cijelosti uspjeli ni nosioci liberalističko-kapitalističkoga sustava, a ni beogradski vlastodršci. No moramo otvoreno priznati, da u našoj društvenoj sredini nije u mnogim obiteljima i pojedincima bilo onog starog tradicionalnog hrvatskog poštenja i čestitosti, da u našoj sredini nije bilo kod mnogih onog čeličnog značaja, pače, da ih je bilo, koji nijesu polagali nikakvu vrijednost na čestitost i poštenje, a izrugivali se svakoj plemenitosti i idealizmu. Kod nas se već počelo pomalo vjerovati, da više vrijede karijere, novci, pa makar bilo pogaženo poštenje i obeščašćena krv, od žrtve, pregora, čestitosti i poštenja. Kad tome nadodamo sve one, koji su radi bijede bili izvrgnuti utjecaju ulice, te bačeni na put od nepoštenih izrabljivača i zločinaca, onda ćemo tek spoznati pravu i tešku sliku naše nedavne društvene prošlosti.

Hvala Bogu, svemu je tome kraj. Preko noći nestalo je liberalno-kapitalističkoga uredjenja. Liberalizam nije više ni za koga Hrvata ideal ni sustav, u koji bi se vjerovalo i koji bi trebalo ponovno uskrisiti. On je u cijelosti osudjen. Za njega više u Hrvatskoj nema i ne može biti interesa. Umjesto liberalno-kapitalističkog duha zavladao je duh ustaštva, duh narodne solidarnosti, duh suradnje staleža, duh brige za probitke zajednice, koja je nad probitcima i prije probitaka pojedinaca. To se već opaža na svakom koraku. Nema više izrabljivanja glavničara, nema više sukoba izmedju rada i kapitala, a u koliko bi se taj sukob i pojavio, država ga kao predstavnica probitaka zajednice i naroda odmah rješava u skladu s probitcima zajednice, kojoj svi služimo i od koje svi živimo. Isto tako netragom su nestali svi brlozi i zločinačka skrovišta. Za one, koji su bili zapušteni, država se pobrinula, te im dala rada i odgoja, a oni pak, koji su izrabljivali bijedne u brlozima i zločinačkim skrovištima, došli su onamo, kuda spadaju. Onemogućena je svaka korupcija, zabranjena svaka intervencija. Vrhovna je vrijednost i mjerilo postalo poštenje i rad.

> »Naša je dužnost, da hrvatskom seljaku stvorimo sve uvjete, da on bude mogao ispuniti najveći i najsvetiji čovječji zadatak: rad na zemlji«.
>
> POGLAVNIK

Novi je duh zastrujao i u našim obiteljima. Ljudi se privikavaju smislu za žrtvu, osjećaju veličinu i istinitost duhovnih vrednota, tako da naša društvena sredina poprima svoje stare hrvatske značajke poštenja, čestitosti, požrtvovnosti i idealizma. Ne ćemo reći, da se sve preko noći preobrazilo i uskrsnulo, jer ruševine treba dugo vremena graditi i popravljati, u koliko ih se i može popraviti i obnoviti. Ta istina vrijedi na polju tvarnoga života, a još više vrijedi ona na polju odgoja i na polju duhovnog života. Ono, što je bilo trulo, nepošteno, nemoralno i iskvareno, ne će preko noći postati čestito, časno, idealno i pošteno. To je nemoguće, ali takvima je za uvijek onemogućena njihova prljava rabota. Oni, koji su tek malo posrnuli, kad su uvidjeli nov život i kad im se srce zagrijalo novim duhom, ti su popravljeni i postaju od dana u dan pravi ljudi s pravim duhom, na pravom mjestu i s pravim radom. K ovome treba nadodati, da na mladjima svijet ostaje, a ti se mladji odgajaju i kad oni stupe u život, Hrvatska će uistinu biti nova, zdrava, čestita, idealna i požrtvovna, dakle čvrsta, hrabra i neslomiva država.

Već možemo sada mirne duše reći, da se u ovo sedam mjeseci naše državne nezavisnosti gotovo u cijelosti preobrazio naš društveni život. Velike snage hrvatskoga naroda bile su u svojoj biti, uprkos teškim nedaćama, koje je narod proživio, još uvijek zdrave i jake. Trebalo je tek malo osvježenja, pa da se razbukte i rasplamsaju. To je osvježenje došlo i danas vidimo velike snage hrvatskoga naroda okupljene u novom duhu rada i stvaranja. Naš se društveni život iz dana u dan izgradjuje i učvršćuje. On osigurava zdrav život pojedincu, obitelji, svakome radniku i staležu, pa i čitavom hrvatskom narodu. Da je tome tako, zasluga je Poglavnikova, zasluga je ustaštva, koje označuje i u sebi oličuje sve ono, što je najbolje u hrvatskome narodu i u duši hrvatskoga naroda. Ustaški je program izvadjen iz duše i srca hrvatskoga naroda, pa i društvovna ustaška načela odgovaraju neiskvarenom i poštenom shvaćanju hrvatskoga naroda o radu, glavnici, poštenju, obitelji, ćudoredju i t. d. I ta načela, usadjena u srcima i dušama hrvatskog naroda u prošlosti i sadašnjosti, već su u kratko vrijeme preporodila naš društvoni život. Da su ta načela mogla biti u tako kratko vrijeme ostvarena, razlog je u našoj nezavisnosti, u našoj državnoj slobodi i samostalnosti. Da do toga nije došlo, naš društvovni život bio bi još možda dugo godina, ako ne i desetljeća na onoj razini, na kojoj je bio prije osnutka Nezavisne Države Hrvatske. Za obnovu Nezavisne Države Hrvatske zaslužan je Poglavnik. On je dakle i preporoditelj i obnovitelj našeg zdravog društvenog života, on je usrećitelj hrvatskoga naroda.

Iz ustaške borbe naših iseljenika

U travnju godine 1932. održana je velika protestna skupština »Hrvatskog Domobrana« u San Paolu (Brazilija).

Jedna grupa naših iseljenika s domobranskom zastavom.

Na toj protestnoj skupštini donesena je oštra rezolucija, u kojoj se pozivlje sve iseljenike na zajedničku borbu. »Pozivamo sve Hrvate, rečeno je u toj rezoluciji, bilo gdje se nalazili, neka se ujedine u jedinstvenu frontu, da čim bolje pomognu borbu hrvatskog naroda za njegovu državnu samostalnost i nezavisnost, te da ujedinjeni i organizirani pruže ne samo moralnu i materijalnu, nego i samu fizičku pomoć u borbi za oslobodjenje.

*

15. siječnja godine 1933. održan je veliki sastanak hrvatskih radnika u Seraingu (Belgija). Podružnica u Seraingu osobito se istakla zbog svojeg ustaškog rada.

*

5. ožujka godine 1933. održana je velika protestna skupština u Buenos Airesu, na kojoj su bili zastupani svi ogranci »Hrvatskog Domobrana«. Prihvaćena rezolucija završava ovim riječima: »Izjavljujemo, da smo spremni boriti se za naša prava prelazeći preko svih muka, kojima bi eventualno mogli biti izvrgnuti. Ovu i ovakovu borbu smatramo našim pravom, od kojeg ne ćemo odustati do potpunog ostvarenja hrvatske samostalnosti«.

*

Godine 1933. izvršili su naši iseljenici u Južnoj Americi veliko narodno glasanje (plebiscit), za slobodnu državu Hrvatsku. To glasovanje provodjeno je i u Sjevernoj Americi i u ostalim Evropskim zemljama.

*

Središnjica »Hrvatskog Domobrana« u Buenos Airesu, počela je godine 1933. izdavati list »Croatia« na španjolskom jeziku, da se na taj način južnoamerička javnost upozna s hrvatskim pitanjem.

*

Prigodom »narodnog glasovanja« medju našim iseljenicima, održane su skupštine u svim ograncima »Hrvatskog Domobrana« u Južnoj Americi, gdje je jednodušno odobrena akcija glasovanja.

*

2. i 3. rujna 1934. održan je veliki domobranski kongres i Hrvatski narodni sabor u Younostownu u Sjevernoj Americi, na kojem su bili prisutni zastupnici svih ogranaka »Hrvatskog Domobrana« u Sjevernoj Americi.

*

26. srpnja godine 1939. održana je velika manifestacija »Hrvatskog Domobrana« u Minnezoti (Sjeverna Amerika) na kojoj je prisustvovao i dr. Branko Jelić.

*

Ustaše u Belgiji bili su organizirani u »Hrvatskom savezu«, kojeg su osnivali po svim našim kolonijama, tako je 25. rujna godine 1932. održana velika osnivačka skupština u Herstolu (Belgija).

*

12. svibnja godine 1934. obavljena je svečana posveta prve domobranske zastave u Južnoj Americi. Posveta je obavljena prigodom proslave treće godišnjice osnutka Saveza.

Na grobovima mučenika

Poći ću danas nečujna i tiha koraka,
da ne narušim mir
po sagu od sjećanja
i svetačkim uzdasima Vašima,
Vjeri Vašoj i Ufanju Vašem,
preko zamrzlih latica
kasnog jesenskog cvijeća,
uz rub grobova Vaših . . .
Krvavo miriše zemlja,
i uže se njiše na zvonu,
što posmrtnu pjeva im pjesmu.
Sablasno čuje se hukanje sove,
dan u mrak utonuo jeste,
a svijeća čudno nekako tinja.
Po trnovom vijencu kapljica kiše
kao život naroda neozlijedjeno kliznu.
Žalosna vrba grane je svoje
do zemlje savila danas,
a zemlja što uze Vas k sebi
poljupce prima od srebrna lišća njena
ko majka od zahvalna čeda.
O sveta zemljo!
O sveta Hrvatska Grudo!
Tvoj sastavni dio su ONI
i zato si toliko sveta,
i zato se za Tebe mre,
da živimo vječno . . . !

ANTE GORIČKI

Jedna grupa naših iseljenika s domobranskom zastavom

Djela i žrtve Ustaškog pokreta

On ne žali krvce vrele

Mlad ustaša na bojištu
Ranjen izdiše...

Lijep dan kasnog ljeta,... tri sata poslije podne... Naš samovoz ide sa osamdeset kilometara u satu, ali naše su misli još mnogo, mnogo brže. Pored nas se izmjenjuju poorana polja, na kojima se još do nedavna ljuljalo zlatno klasje, šumarci i polja kukuruza, koji je počeo žutjeti. No sanjarenje prestade kraj sela Suhopolja. Prvi cilj današnjeg našeg puta. Ovdje je javni nastup Ustaške mladeži. Srce nam puca od veselja, kad vidimo ovu divnu djecu, kako u uzornom redu stupaju i vježbaju, a duše nam se dižu put nebesa, kad čujemo njihove sitne glasove kako pjevaju:

»Puška puca, teška bomba«...

U to nas prekine tiho šaputanje. Što se dogodilo? U Virovitici je danas sprovod jednoga ustaše, kojeg su ubili četnici. Ima ih i dvojica ranjenih. Stožernik izdaje odmah zapovijed i mi krećemo put Virovitice. Tamo već kreće sprovod poginulog ustaše Tadije Vincetića. Mlad je, tek dvadeset godina, i već je morao poginuti; ali on nije umro uzalud, umro je za Hrvatsku, za svoga Poglavnika, umro je zato, da bude svjetao primjer kasnijim pokoljenjima. On, iako je umro, živjet će medju nama zajedno sa Svačićem, Gubcem, Zrinjskim i Frankopanom, Kvaternikom, Soldinom i Hranilovićem.

»Navik on živi, ki zgino pošteno«...

Bližila se već večer i mi smo morali nazad put Osijeka. Samovoz je jurio istim predjelom, ali mi smo od svega sada samo nazirali obrise šuma i polja u sumraku dana, koji se gasnuo. Kolike li sličnosti izmedju toga dana i života ustaše Vincetića! Umro je dan... umro je Vincetić, dan će se ponovo roditi... rodit će se i Vincetić, jer će i njegovom krvlju biti ispisana koja stranica hrvatske povijesti.

Ustaša Tadija Vincetić — s nama je!

K. S.

*

ON NE ŽALI KRVCE VRELE

Krvlju se piše povijest, krvlju se stvara i izgradjuje država.

Hrvatskom, junačkom krvlju ispisana je i hrvatska povijest, a ustaškom krvlju ispisane su njezine posljednje stranice, konačno povijesno ostvarenje — Nezavisna Država Hrvatska.

Još uvijek po gdjekoja žrtva pade, ustaški daje život za domovinu, za Poglavnika. Svete su žrtve, trajna je njihova zasluga, vječan im je spomen u hrvatskom narodu.

Tako su u Sarajevu ovih dana na svečan način i sa svim vojničkim počastima pokopana devetorica palih junaka i to: Nikola Korjan, Juraj Oračić, Ivan Jakšić, Ivan Pondeljan, Josip Teluko, Franjo Tavernić, Bečir Čolić, Husein Dedić i Nurija Sultanović.

Pali junaci — s nama su!

*

Umrijevši od rana zadobivenih u borbama s komunističkim bandama, u Mostaru je obavljen sprovod pričuvnog poručnika Bogdana Wolfa.

U selu Vidovcima kod Požege pokopan je pok. Drago Bošnjak, pričuvni poručnik, koji je tek nedavno otišao u Bosnu, gdje je položio svoj život na oltar domovine.

Poručnik Drago Bošnjak — s nama je!

*

U Sarajevu obavljen je pogreb poginulim ustašama Franji Radošu, Jozi Kristi i Mati Tadiću, koji su junački i ustaški pali u borbi.

Poginuli ustaše junaci — s nama su!

*

U Sarajevu je nadalje pokopan poručnik Nail Logo, a obavljen je i sprovod zrakoplovnog satnika pilota-lovca Marijana Dvoržaka, koji su obojica junački se borili i junački pali.

Poginuli junaci — s nama su!

Pred vratima

I tako se je stari pravaš Šandor Frntić jednoga jutra našao u predsoblju g. ministra. Bio je to uistinu velik dogodjaj u životu trešnjevačkog purgera, koji je svega jednom u životu bio u kabinetu zagrebačkog načelnika, to je bilo već vrlo davno, i taj dan je ostao u njegovoj pameti najslavnijim danom njegova života. Ali ovo je sad bilo nešto posve drugo, veće, i mora da je bio velik razlog, koji je Šandoru Frntiću ulio u srce toliko hrabrosti, da je on sve bez propustnice i poznanstava dospio pred vrata ministrove sobe.

Posve je sigurno, da je noć pred ovim danom sproveo budan i vrlo uzbudjen. U svojoj je staroj glavi smišljao riječi i kovao rečenice, koje će sutra ujutro reći ekscelenciji. Pri tom mu je pomagala njegova vrijedna žena, koja je upravo i dala tu ideju, da njezin Šandor podje k ministru i da mu sve kaže...

Stvar je naime bila u tome.

Frntić je oduvijek bio pošten i pravi Hrvat i to svoje rodoljublje nije zaboravio nikada ni za čas, a naročito ne za izbora, kada se je bilo bojati, da će njegova trgovina izgubiti nekoliko sigurnih mušterija, sa službeničkim kapama državne ili gradske službe. Ali to nije bilo sve. Kao svi veliki rodoljubi morao je i sitničar Frntić imati barem jedamput posla s policijom. I ta mu se nevolja jednom desila, kada na nekakvi državni blagdan nije stavio zastavu na krov svoje kućice. Nije posve sigurno, da li je to on namjerno zaboravio istaknuti barjak na krovu, ali je točno to, da je na policiji sastavljen zapisnik i on je morao ili platiti ili odsjedjeti odredjenu kaznu političke naravi. I još to nije bilo sve, što je njegova mudra žena nakon kraćeg domišljanja iznijela kao dokaz njegove zaslužnosti za oslobodjenu Hrvatsku. Naime, nekakvi djaci iz susjedstva saznali su za rodoljubni karakter gospodina Šandora, pa su nekoliko puta u njegovom spremištu spremili neke sumnjive zamotke. Sitničar ih je doduše sa strahom držao kod sebe, ali ih je ipak držao sve dotle, dok, jedne večeri nije njegovu ženu obuzela čudna slutnja, da bi mogla doći policija i naći u njezinoj kući možda nekakve komunističke knjige ili čak, oslobodi Bože, bombe i onda bi bilo ruevaja, pa je ta ista plašljiva žena potražila te dečke i rekla, neka već jednom odnesu svoje pakete, jer će ih ona inače podmetnuti u košari za smeće smetlarima. Kod cijele je te stvari njezin muž ostao ispravan domoljub, a ako je bilo što krivnje, to je gdja Frntić rado preuzela na svoju dušu.

Kad je sinulo oslobodjenje, oni su dečki postali velike ličnosti, a i mnogi drugi nepoznati ljudi su postali veliki i ugledni, pa čak i neki s Trešnjevke. A najgore je sitničaru, a još gore njegovoj ženi bilo to, što je njihov susjed i konkurent, postao povjerenik jedne židovske trgovine, pa je čak i odoru negdje smogao. A on, njezin Šandor, koji je uvijek bio veliki Hrvat nije postigao ništa, a ma baš ništa. I zato je trgovac i stari Hrvat Šandor Frntić išao ministru, koji je sigurno za njega čuo od onih djaka, koji su kod njega sakrivali letake, a možda i same bombe.

U predsoblju je bio silan promet. Stalno su dolazili i odlazili kojekakvi ljudi, i Frntić se čudom čudio, kako su se svi ti medju sobom poznali.

— Bog Mile, Bog Frane, Zdravo Grga!, kako si Juco?! — i to ti je samo išlo cijelo jutro, a stari se nepoznati purger sti-

Naš mali čovjek

Ustaški Poglavnik je narodni Poglavnik. To je istina, koje svakim danom postajemo sve više svijesni. Pokazalo se to prije 10. travnja, pokazuje se to svakim danom sve više iza 10. travnja.

Dok je on svoju borbu morao voditi u tudjini, dok se tražila spremnost na progon, na zatvor, na ismjehivanje, dok je značilo biti osamljen i iz društva isključen, tko je bio njegovim sljedbenikom, onda su njegovi sljedbenici bili iz naroda — radnik i seljak, mali čovjek. Oni su bili oni, koji su se usudili pridružiti jednom pokretu, koji je bio stavljen izvan zakona, o n i i nitko drugi; oni veliki volili su nastupati kao »službena« stranka, kao državni političari. Onaj kojega se inače voli nazivati m a l i č o v j e k, on je ostavljao svoj posao i letio preko svih granica i preko svih zapreka, da stupi u Ustaške logore Poglavnikove, onaj kojega se inače voli nazivati m a l i m č o v j e k o m, on je žrtvovao svoje službe i svoje udobnosti, da bude, kako se govorilo, frankovac, tako zvani m a l i č o v j e k išao je u izagnanstvo i na robiju, o n je umirao od srbskih mučenja i u jugoslavenskim kaznionama — u isto vrijeme, dok su hrvatski službeni političari putovali u Beograd i odanle se vraćali sa darovima i uz muziku — m a l i l j u d i, naši divni ustaše-radnici, bili su atentatori, bili su oni, u koje je čitav svijet, kao za velikog francuskog atentata, oči upirao, a koji su, umirući, samo jednim svoje grobove kitili: križem i trnovom krunom. M a l i l j u d i, r a d n i k i s e l j a k, a od školovanih s a m o o n i koji su neposredno o d n j i h potekli — to su bili u zadnje vrijeme nosioci, pokretači, stvaraoci hrvatske povijesti.

To su bili do 10. travnja, ali to su ostali i dalje. Veliki su se polakomili za položajima, veliki su se pojagmili za častima, tako zvani veliki su se uzmuvali da bi i dalje ostali »veliki«, a o n, m a l i č o v j e k, o n j e ostao i dalje pod puškom, o n je ostao i dalje kod stroja, o n je ostao i dalje hrvući se sa neprijateljem i hrvući se sa prirodom; o n, m a l i č o v j e k ostao je da državu ne uživa nego da ju i dalje izgradjuje.

Poglavnik pozna ljude, O n zna ocijeniti njihovu suradnju. Dogodit će se, da će jednoga dana mnogi zadrhtati spoznavši, da je to država sirotinjska, da je to Poglavnik sirotinjski.

(Iz krugovalne emisije).

Onima, koji ubijaju hrvatsku djecu

Pred tri mjeseca izašla je Poglavnikova zakonska odredba o zabrani i kažnjavanju uzrokovanog pometnuća i prekida trudnoće. Svima nama je odlanulo, jer smo znali, da je time Poglavnik zadao smrtni udarac svim on^m kojekakvim »babama« i »nazovi lije nicima — aborterima«, koji su klali hrvatsku djecu i trovali živote našim majkama. Svi smo odahnuli, jer smo mislili, da se medju liječnicima ne će naći još jedan Karpati.

I imali smo pravo tako misliti, jer komu leži više na srcu hrvatski narod, ako ne Poglavniku? A ima li veća rana na hrvatskom narodu, nego što je t. zv. b i j e l a k u g a?

Poglavnik je ispunio naše nade i metnuo je na ljutu ranu ljutu travu. On je odredio za svakog onog, komu se dokaže, da je uzrokovao ili da je načinio pobačaj, kaznu smrti. Ta Poglavnikova odredba je najbolji zakon te vrsti na svijetu.

Sve naime države izdavaju zakone protiv pobačaja, ali su u svima ti »aborteri« — nisu vrijedni da ih nazivljemo liječnicima — udruženi u tajnim masonskim ložama, uspjeli ostaviti po jednu kvaku u zakonu, koja je dala mogućnost za njihov protunarodni rad, koji je uz to punio njihove nezasitne žepove. Tako su oni načinili iz svojih or-

---

sauo u kut i puštao pred sobom mnoge ljude, jer su svi imali važne vijesti za ministra, a nijedan nije skoro rekao — za gospodina ministra, kao da su sve to bili njegovi školski drugovi.

»Jesi li čuo, brate, otpirnuo onaj sreski, otpirnuo onaj narednik, otpirnuo, brate, onaj ...«

A na velikim vratima ministrove sobe strogo su se kočile nekakve rečenice o kaznama za one, koji dolaze zbog intervencija ili privatnih spekulacija.

Malo po malo sitničara je Frntića ostavljala hrabrost, a uvjerenje o vlastitim velikim zaslugama iščezlo je nekud u dim cigareta, što su se kadile u rukama ostalih posjetnika. I kako je on to samo lijepo zamislio u noći zajedno sa svojom ženom, a sada je zaboravio sve i samo je zurio u rečenice nad vratima ... »Stroga kazna« za bilo kakve intervencije. Po redu su ulazili i odilazili posjetnici. Frntić je još uvijek čekao, a u njegovoj se duši borio zadnji ostatak zasluga s intervencijama.

Tako se je na koncu dogodilo to, da se je stari veliki Hrvat trgovac Šandor Frntić malone zagutio svojim vlastitim grlom, kada ga je zadnji ministrov gost toga dana, prije no što je ušao k ministru promjerio ispod svojih fordovskih naočala i suho zapitao: »A šta vi zapravo hoćete ovdje?«

— Šta vi zapravo hoćete ovdje? — Frntiću se sledio mozak, košulja mu se oznojila, pokušao je nešto propentati, ali ga je takav grč u grlu uhvatio, da je ukočen ostao sve dotle, dok se onaj drugi nije izgubio za vratima.

Frntić se je ogledao oko sebe; bio je sam. Sam u predsoblju gospodina ministra. Sam pod velikim, teškim upitnikom. Šta on tu traži? Kako se je on usudio stupiti ovamo sa svojim periferijskim zaslugama? Zasluge? Kakve zasluge? Kakve li su samo oni drugi pripovijedali ovdje, dok su čekali na red. Možda je svaki od njih potukao barem deset četnika, a on ništa! Sve je to bila samo mašta njegove žene, koja ga je uostalom i grizla toliko, dok se nije odlučio pokucati na vrata samoga ministra.

I baš na vrata samoga ministra, kao da je ministar tkogod i kao da se ministru ide zbog takvih sitnica, kakvima se eto on spremio doći ovamo. Laktaš, pomisao na tu riječ protresla, njegovim tijelom kao da ga je munja dirnula. Toliko se o tom medju narodom govorilo, toliko se karalo i preziralo takve ljude, a sada je on sam htio iskoristiti svoje kakve takve zasluge i na temelju toga htio jedan židovski, veliki dućan. Pfuj. Kao da je zato on uvijek bio pravi Hrvat, jer je unaprijed znao, da će mu to jedamput dobro doći. Pa dok tamo na bojištu ginu najbolji sinovi te oslobodjene Hrvatske, on da se na tudjim žrtvama obogati, i da pod stare dane počne igrati nekakvog gospodina? Misli su se rojile glavom i bole ga svojom istinom.

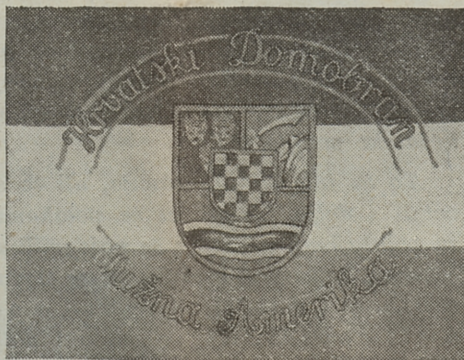
Vidio je tu u predsoblju ljude, koji su došli moliti kruha za tisuće izgladnjelih, protjeranih, izranjenih i iznemoglih ljudi, vidio je ranjene časnike, koji su se vratili sa bojišta i razbojišta, gdje su svojim junaštvom posvjedočili svoju ljubav prema domovini, vidio je ..., čuo je ... i u njemu se javio onaj stari pošteni purgerski ponos, koji se javlja svakog stoljeća jedamput, da posvjedoči ono pet preostalih pravednika u Gomori, pa kad se sam gospodin ministar navirio na vrata, da vidi ima li još koja stranka, našao je svoje predsoblje posve prazno.

A. Ž.

Veličina i značenje Ustaštva

Ustaška nauka je samonikla i svojstvena jedino hrvatskom narodu. Ona je odraz vjekovnih težnja hrvatskog naroda za potpunom nacionalnom i kulturnom slobodom. Ustaštvo se je prvotno rodilo onda, kad je prvi put bila dirnuta hrvatska nacionalna sloboda i ponovno se je oživljavalo kroz vjekove u svim teškim časovima, kad su mnogi mislili, da se Hrvate može veoma lako uništiti i istrijebiti. Ali u istinu to je bilo veoma teško i to nije do sada nikome uspjelo, jer su Hrvati zdrav narod, pun vitalne snage i pun neodoljive čežnje i volje da živi na s v o m e. Za to s v o j e Hrvati su kroz vjekove živjeli i umirali i nema skoro pedlja hrvatske zemlje, koja nije poprskana i posvećena junačkom hrvatskom krvlju.

Svakom Hrvatu je sveto njegovo ognjište i njegova rodjena gruda, koju on upravo neizmjerno ljubi. I ta ljubav prema s v o m e, ljubav prema svetoj rodjenoj grudi stvarala je kroz vjekove hrvatski heroizam, koji je ušao ne samo u našu, već i u svjetsku povijest, kao legendaran. Kad danas kažemo, da su Hrvati vojnici, nije to samo pusta fraza, već je to prava i krvava istina posvjedočena morem krvi hrvatskog naroda. Bilo bi suvišno nabrajati vjekovni hrvatski heroizam. Tko ne zna za hrabre junake: kneza Domagoja, kralja Tomislava i Petra Svačića, tko ne zna za Šubiće, Zrinjske i Frankopane, za junačke i divovske borce senjske uskoke i hrabrog Jelačića bana?

Zastava »Hrvatskog Domobrana« u Južnoj Americi

Hrvatska, ponosna na svoju prošlost, nije zaboravila svoj heroizam, već ga je ona i u novijoj našoj povijesti opet ispoljila, kad je došao u pitanje hrvatski opstanak. I u toj našoj borbi za opstanak, u borbi za hrvatsku čast i ponos nastao je hrvatski ustaški pokret oblikovan i do savršenosti formuliran od ustaškog Poglavnika dra Ante Pavelića. Poglavnik je stvorio Ustaška načela. U njima je jasno ocrtan smisao i značenje ustaštva. U njima se nalaze ognjišta naša, kruh i život naš, sve ono što je svakom Hrvatu milo i sveto, ono za što je Hrvat kroz vjekove umirao i bez čega nije mogao živjeti, u njima se nalazi lijepa i draga domovina Hrvatska.

Ustaška načela su vezana uz revolucionarnu ideju. Poglavnik je tu revoluciju i počeo. Ona nije svršila, već se nalazi u punom toku i ne će svršiti prije nego ne budu ostvarena sva Ustaška načela. A ona će se u podpunosti i ostvariti, jer su u podpunom skladu s planom Führerove Nove Evrope.

Ustaštvo je pozitivno i istinito, jer je proisteklo iz hrvatske narodne duše, jer ruši sve što je neistinito, labavo i podlo. U ustaštvu nema natezanja i zavaravanja .Ono je odlučno i dosljedno. Ustaštvo znači novi pogled na život u svakom pogledu: na političkom, kulturnom i društvovnom. Ustaštvo znači preporod, prekid sa stanovitim zastarjelim načelima, koji su strani hrvatskom narodu. U ustaštvu se okupljaju sve zdrave snage, a osobito hrvatski mladji naraštaj, koji će čeličnom voljom i zadojen do fanatizma Ustaškim načelima, srušiti sve ono što ne vrijedi, što je trulo i što škodi hrvatskom narodnom organizmu.

Sadašnje hrvatsko pokoljenje mora biti svijesno, da će odigrati najveću ulogu u našoj povijesti, jer je doživjelo uskrsnuće hrvaske države. To uskrsnuće predstavlja tek jedan dio Ustaških načela i to je tek preduvjet za sretnu budućnost hrvatskoga naroda. Sada treba za tu našu državu, uskrsnulu nakon očajnih borba, patnja i vjekovnih napora, izgraditi i sačuvati. Izgradit ćemo je i sačuvati ako svaki pojedinac bude svijestan, da nije trut, već marljiv radnik, koji će sve žrtvovati za svoju Domovinu.

Sustav zlata, blještavila i laži ruši se i mijenja se sustavom rada, ozbiljnosti istine. Bez rada nema ništa. Načelo: svaki mora raditi, provodi se i provest će se do krajnosti. Za to su načelo svi oni, koji pošteno misle, a onaj koji bi ometao rad, nemilosrdno će se odstraniti. To neka bude svakome jasno, jer doba frazerstva, isprazne demagogije i svih internacionalizama nestaje. Zato će sadašnja hrvatska generacija biti odgovorna pred Bogom i pred poviješću za svaki svoj čin odnosno propust.

Hrvatska je ustaška država, a na čelu joj je ustaški Poglavnik dr. Ante Pavelić, najhrabriji, najdosljedniji i najodlučniji Hrvat svih vremena. On nam ulijeva ljubav prema Hrvatskoj i snagu da se borimo za sveta prava Hrvatske do skrajnosti. On je naš idol, Učitelj, Vodja i Suveren. Što On reče, dobro je, što On odluči, savršeno je. On je naš div, koji je divovskom snagom uspostavio Nezavisnu Državu Hrvatsku prešavši preko svih zapreka i poteškoća. On nas je tom snagom zadivio i osvojio. Danas u Hrvatskoj postoji kult prema Poglavniku kao utjelovljenju svih naših pravednih težnja, Poglavnik je u srcu svakog Hrvata prvi i najsvjetliji lik, koji svojom sjajnošću i veličinom sve privlači k sebi.

Veličina ustaštva i jest divna radi kulta prema Poglavniku, a značenje ustaštva ne bi se moglo ni primjetiti bez tog kulta. Zato za Poglavnika i za Hrvatsku sve, uvijek i u svakoj prigodi!

A. I.

---

dinacija prave klaonice još nerodjene djece, a uz to su još svojim radom trovali živote naših majki.

Bila je to najveća opasnost, da će neprijatelj uspjeti uništiti hrvatski narod. Uzalud su bile sve brošure i knjige; bijela kuga je zauzimala sve veće razmjere. Uzalud su bila i sva nastojanja na sudu, gdje su se gomilali slučajevi kriminalnih pobačaja, jer se nikom nije ništa dogodilo. Kao što je čitavim javnim životom upravljala »svemoćna nevidljiva masonska ruka«, upravljala je i sudom. Svi ti »aborteri«, udruženi u internacionalnim masonskim ložama, su »udesili«, da su na odgovorna mjesta dolazila njihova »braća«, koja su ih »bratski« pomagala.

Znali smo, da je drskost tih ljudi velika, kad su sve to radili — tako su naime govorili — iz neke »čovječnosti«. U ime te »čovječnosti« neki bi — izgleda — htjeli i nakon Poglavnikove odredbe biti i nadalje tako »čovječni«, da »rješavaju« majke njihovog »neugodnog« tereta.

U ustaškoj državi vrijedi načelo: oko za oko, zub za zub. Zato ćemo i mi i naši sudovi biti isto tako »čovječni« kao i oni, pa ćemo i njih riješiti njihovog neugodnog tereta — »naprćene glave«.

To će biti pošteno — ustaški.

Dr. M.

OPASKA UREDNIŠTVA

U posljednjem broju našeg lista izišao je članak pod naslovom: »Na pragu prolaznosti«. Pomutnjom nije označeno, da je taj članak prenijet iz »Hrvatskog ženskog lista«.

Seljaci! Vaše je mjesto u Ustaškom pokretu

Ustaška snaga Hrvatskog sela

Pogledamo li tko je bio prvi najvjerniji i u Ustaškom pokretu za vrijeme dvanaestgodišnjeg njegovog djelovanja u inozemstvu kao i u domovini, vidjet ćemo, da to nijesu bila gospoda, nego baš najsiromašniji dio hrvatskog naroda. Općenito je poznato, da za vrijeme teških dana, što ih je hrvatski narod proživio, nije bilo na liniji borbe, rada i žrtvovanja onih, što su se zaodjeli debelim slojem sala, lijepim ženama i inim gospodskim potrebama, već se tu mogao naći tek onaj, koji nije popuštao pa makar pod cijenu svojeg materijalnog opstanka. To su bili naši seljaci, najsiromašniji slojevi gradjana, šačica intelektualaca i legija hrvatske omladine (intelektualne kao i seljačke i gradjanske).

Kada to znamo, onda smo na čistu i s time, da u hrvatskoj državi moraju biti ti naši siromašni narodni slojevi seljaci i radnici gradjani prvoga reda. Njima se mora posvećivati najveća briga. To se i radi od prvog dana postojanja naše slobode i nezavisnosti. Da bi se pak postigli što veći uspjesi u izgradjivanju naše države, potrebna je suradnja državne vlasti i naroda. Svi mi možemo biti korisni za našu hrvatsku zajednicu pa ma što radili, pa ma gdje se nalazili. Nemojmo se ograničiti samo na plaćanje poreza. Naša je dužnost, da i aktivno sudjelujemo na učvršćivanju onoga, što smo tako mukotrpnim radom i borbom izvojevali. Tu našu suradnju traži Ustaški pokret. Svakom čestitom Hrvatu - seljaku, radniku, intelektualcu, mjesto je u Ustaškom pokretu, jer on za nas predstavlja našu sigurnost i jamstvo za naš samostalni narodni opstanak. Braćo seljaci, nemojte misliti, kada budete ovo čitali: ah, pa to piše veliki gospodin, koji nema drugog posla, pa kad ne bi još i perom drljao, bilo bi mu dosadno. Ne. Ne piše to gospodin, to piše vaš brat, vaš sin, kojemu napredak seljačkih domova nije ništa manje na srcu, nego i njegova vlastita lična sreća. Još bih nešto želio spomenuti prije svega, a to je: Suradnja u Ustaškom pokretu predstavlja kako moralna tako i materijalna žrtvovanja i žrtve. Često se dogodi, da čovjek, radeći za dobro zajednice, dobije za svoj rad jedinu nagradu nerazumijevanje onih, za koje je radio, pače i prezir i mržnju. Ima takovih primjera. Ali to nas ne smije smesti, jer mi nemojmo za naš rad ni tražiti naplatu, a ako pak već teži čovjek za njom, neka mu plaća bude osjećaj ispunjene dužnosti prema zajednici, a vrijeme će i djeca već priznati uložene napore za njihovo dobro. Nemojmo biti sebičnjaci. Znam, ima na selu čestih pojava sebičnjaka. Takovi ljudi rade samo za sebe, no dobro neka bi to i bilo, ali takovi ljudi radit će samo za sebe, pa makar od toga njihova posla štetovala i zajednica. To su već zle pojave u našim selima, i treba ih suzbijati i onemogućivati.

U našim selima općenito govoreći, svijest dužnosti prema zajednici lijepo je razvijena. To je plod društvenoga poretka, koji je stoljećima vladao u našem selu — to su naše hrvatske zadruge. U najnovije vrijeme nestaje i nestalo je već gotovo tih seljačkih zadruga. Prirodno bi bilo zaključivati, da je s njima razorena i ta svijest i znanje o potrebi zajedničkoga rada i nastupanja, ali nije tako, ta svijest danas se samo drugačije izražava, ona je jedan od hrvatskog nacionalizma, hrvatske narodnodržavne ideje. Danas su Hrvati svijesni, da i nema slobodnog života i gospodarskog kao i prosvjetnog napretka bez njihove vlastite države, koja im omogućuje izražavanje njihova vlastitog htijenja i nastojanja. Ta spoznaja treba, da nam udje u krv, da bude dio nas samih i onda se ne će dogoditi, da ćemo na raskrsnici povijesti zastati ne znajući kojim bi putem.

Seljački život je težak. Za seljaka i seljakinju (za nju naročito) ne postoji vrijeme rada odredjeno satima. On mora raditi, dok god vidi i može. Njegova je briga kruh naš svagdanji, i on se za nj muči i prosipa u radu znoj.

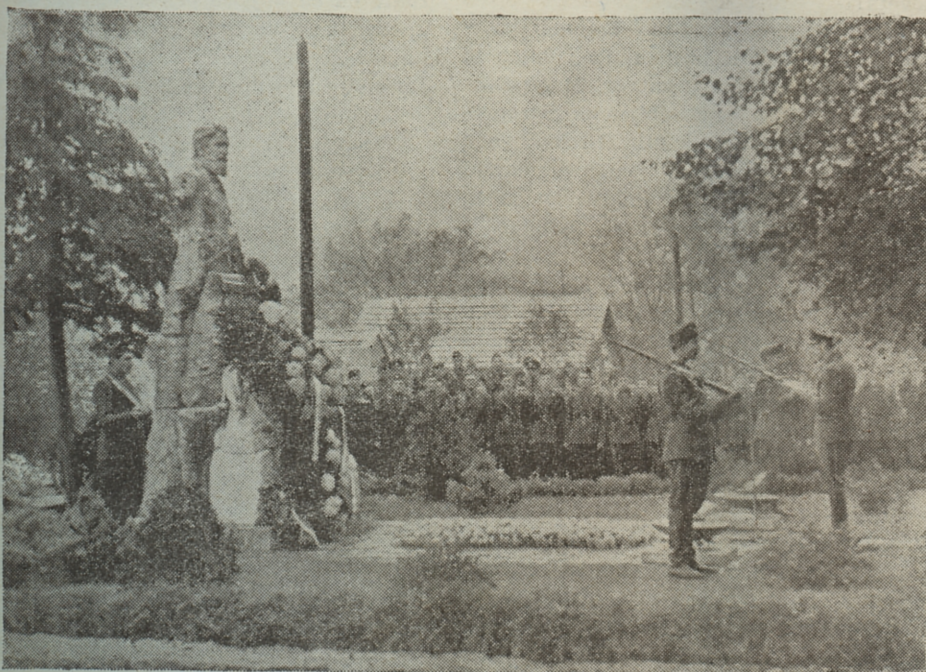
Mi znamo, hrvatski seljaci i radnici znaju, da ova država nije stvorena zato, da omogući ekonomsku egzistenciju (život) samo onih, koji njom upravljaju, nego je ona stvorena zato, da svakom svojem državljaninu omogući rad, a radom i život dostojan čovjeka.

Na selu se zadnjih godina mnogo pripovijedalo o seljacima kao narodu. To se pripovijedalo s očitom namjerom razdvajati Hrvatsku na staleže — klase. Klasna borba trebala je biti ona, koja će nas uništiti, ako već ništa drugo nije moglo uništiti naše hrvatske redove. Nestali su takvi vikači, hvala Bogu, a došao Poglavnik, kojemu su hrvatski seljaci ne na jeziku — kako reče — nego na srcu. Hrvatski seljaci, radnici, bez oklijevanja se bacite na posao u vašoj ustaškoj organizaciji. Vama je prvima mjesto u njoj, jer je to organizacija rada za dobro i sreću vašu kao i čitave ove naše državne zajednice, koja se zove Hrvatska, kako se je zvala i pred tisuću godina.

Neka vas ne smetaju ni ljudi, koji su možda zabunom došli na koje mjesto u ustaškoj organizaciji, jer nisu ustaše po svojem radu. Ne može se sve najednom. Njih će već nestati, odbacit će ih naše zdravo hrvatsko tijelo kao smrdljivi čir. U svem svojem radu gledajmo na ono prvo — na ideju, na misao za koju je vrijedno dati sve pa i najviše — život. Povodimo se u tom za svijetlim primjerom onih mnogih naših mučenika.

ZA DOM SPREMNI!

J. H.

Ustaške postrojbe na Starčevićevom grobu u Šestinama

Iz prošlosti Ustaškog pokreta

Govor Dra. Ante Pavelića

u parlamentu u Beogradu

HOĆEMO HRVATSKU VLADU

Prije no što svršim, gospodo, moram reći jednu stvar. Ta nevolja ne može se izliječiti nikakvim palijativima, niti generalskom vladom, kao što predlaže Radić. **Ja moram reći kao zastupnik glavnog hrvatskog grada da otklanjam od hrhrvatskog grada, da otklanjam od hrvatski narod traži generalsku vladu. Hrvatski narod ne će generalsku vladu, hrvatski narod hoće svoju, hrvatsku narodnu vladu.**

POGROMI U MACEDONIJI.

Gospodo narodni zastupnici, neka mi bude slobodno da kažem nekoliko riječi ne iz političkih, već iz čovječanskih razloga. Ja znam, da je vama neugodno iznositi stvari iz dijela države, koji je dio za vas najosjetljiviji. Ja ću biti slobodan na g. ministra unutarnjih posala apelirati, na njega kao kulturnog čovjeka, na njega kao katoličkog svećenika, jer čujem da će on ići u Macedoniju, pa kad podje neka ne propusti, a da se točno ne informira o onome nasilju koje se dolje po pučanstvu provadja.

Na putu iz Novog Sela u Štip tjerani su otac i sin Miša i Rista Mihajlov i obojica su ubijeni na putu. (Puniša Račić: To je laž!) Kaže se: da se to dogodilo u blizini kuće jednog svećenika, koji je to gledao i kome su živci tako se potresli uslijed toga, da je nakon nekoliko dana umro. (Puniša Račić: To znači da ih je vlast pohvatala, pa ih pobila, a to je laž! To je kleveta najsramnija što može biti! To je izdajstvo ove države!)

Potpredsjednik dr. Halidbeg Hrasnica: Molim vas, g. Račiću, da ne prekidate g. govornika.

Dr. Ante Pavelić: Ja odbijam da je to kleveta. Ja sam, kao i mnogi drugi zastupnici, dobio obavijesti o tome. (Puniša Račić: Od koga si dobio? Od bugarskog komiteta!?) Oprostite, ja sa bugarskim komitetom nemam ništa. Dobio sam informacije od gradjana ove države, koji bježe iz svoga rodnog mjesta, da se zaklone od pogibelji, da ne izgube glavu. (Puniša Račić: To nije istina!) U Djevdjeliji je ubijen Rista Gligorov, ugledan gradjanin (Glas iz centruma: Nema tamo Gligorova! Tamo se prezimena svršavaju na »ić«!) Pa, i to je žalosno da tražite od ljudi da mijenjaju imena. Kad dodju Bugari traže od tih ljudi da se zovu na »ov«, a kad ste vi došli, onda moraju prekrstiti svoju krštenicu na »ić«! Pa nisu oni krivi, što su se rodili na onom teritoriju. Oni imaju prava, da na ovoj zemlji žive i da ih poštujete, i da im ne sprečavate život i razvitak, i da ih se ne ubija. (Dr. B. Milašinović: Najbolje je da ih proglasimo Hrvatima, pa mir!) Dr. Pavelić:

Kod Hrvata bilo bi im bolje.

(Puniša Račić: Za mene je takvo ponašanje barometar gluposti srpske, pored koje ste mogli da se tako razvijate i da takvi dodjete ovdje!) (Dr. M. Tupanjanin: Pustite čovjeka da govori! On iznosi ovdje slučajeve ubijstva, spominje mrtve ljude i treba ga pustiti na govori!)

Dr. A. Pavelić: U Negotinu, na Vardaru, ubijen je Gjorgje Andjušev. Nekoliko dana prije toga grozio mu se žandar i rekao mu: »Zapamtit ćeš me!« (P. Račić: Žandarm ga ubio! To nije istina! To je kleveta!)

Tomo Kujundžijev ili Kujundžijević, kako hoćete, mladić iz Strumice, ubijen je pri sprovodu iz suda u zatvor. Mane Džeramov, krojač iz Štipa, ubijen je pri sprovodu iz Carevog Sela u Štip. Pri sprovodu iz Kumanoža do stanice jedan žandarski narednik ubio je Saldiju Saldijevića, zbog tobožnjeg pokušaja bjegstva. A imao je siromah svezane ruke.

31. siječnja ove godine kod Tetova ubijen je Boris Stojanov Andrejčin, po zanimanju odvjetnik. 15. veljače 1928. godine u svojoj ljekarni ubijen je Milan Genov, ljekarnik. Gospodo, ima tih slučajeva više i ima ih mnogo,

a ja ih spominjem radi toga, jer se ni jednoga od ubojica ovih ljudi pronašlo nije.

Ni jedan ubojica od tih ljudi ne nalazi se pod istragom, pod istraživanjem niti pod sudom. I znate šta je rezultat?

Rezultat je, da javno mnijenje dolazi na misao, da pod zaštitom vlasti neodgovorni elementi uklanjaju sa života nepoćudne ljude, a vlast da ostane kod toga pasivna i da ih ne progoni.

To se raspoloženje i to se javno mnijenje stvara. Gospodo narodni zastupnici, ne može k dobru voditi, ne može imati dobrih rezultata, da se dopusti da neodgovorni elementi čine umjesto vlasti tobožnji red. Ti neodgovorni elementa mogu čitavu zemlju metnuti u najveću nesreću, mogu metnuti u najveću nesreću narod i mogu dovesti u pitanje živote milijuna gradjana. Ja mislim da sam jasno rekao i gospodo, ako je ikad bio momenat, to je sada, kad je g. Korcšec ministar unutrašnjih djela, da tome stanete na put, jer svi oni ovdje u Beogradu koji malo poznaju tu stvar, kažu da je vrlo nezgodno, a što istom ostaje ostalom svijetu o tome misliti. I prije nego li što bude dvanaesti sat, učinite, da narod tamo iz vječne dešperacije u vječnoj borbi za goli život ne počini nešto što bi moglo imati dalekosežne posljedice. Ne učinite li to u tom kraju, znak je, da vam je svejedno i znak je da vam je pravo ako tako poslije bude i u drugim krajevima. Ali, gospodo zapamtite, da će četiri petine naroda ... (Stjepo Kobasica: Koga naroda?) Naroda koji živi u državi S. H. S. ... (Puniša Račić: u Velikoj Srbiji.) Jeste, točno je, u Velikoj Srbiji, da će četiri petine toga naroda ustati na obranu svojih golih života proti sistemu, protiv vlasti koja ne bira sredstava, da se održi da zaštiti svoje male interese.

VELIKA SRBIJA

A što se tiče nas Hrvata, što se tiče Hrvatske, budite osvjedočeni da svakim danom sve to više prevladava ovakovo mišljenje, i kad govorite sa pukom, sa narodom, čujete mišljenje, da je bolje da vrag dodje nego da je ovo. Jest, tako se čuje. (Kobasica: Čujemo večeras od vas.) Vi znate da su najviše baš te metode koje su upotrebljene, skrivile da su prilike ovakve i znate da su svakim danom sve gore. Sve što činite kao upravo da namišljeno činite, da sve to ogorčite.

Gospodo, vi kad želite imati Veliku Srbiju, imajte je. (St. Kobasica: Mi ne želimo. Samo Puniša Račić želi. Puniša Račić: Ja želim.) Vi znate čega se naš narod drži. Drži se Sv. Pisma: da dugo živi i da mu je dobro na zemlji, a gdje mu nije dobro, tamo ne će da bude. Glasati ću protiv budžeta Ministarstva unutrašnjih djela.

STANOVI ZA ŽELJEZNIČARE

Gospodo narodni zastupnici! Ja sam slobodan dotaknuti se još i one druge strane, personalne strane. O tome je ov[illegible] večeras bilo govora, a ja samo spominjem, da je ona izjava g. ministra o radničkim respektive željezničkim stanovima iluzorna. 940 stanova za čitavu državu!

940 stanova na toliki broj željezničkih namještenika i radnika znači jedna kaplja u moru.

(Nastavit će se)

IZ USTAŠKIH REDOVA

U CRKVENOM BOKU I MAJURU

Na Veliku župu Goru u Petrinji, poslali su seljaci sela Crkveni Bok i Majur iz kotara Hrvatska Kostajnica darovnicu, kojom se obvezuju darovati od svojih vlastitih zemljišta stanovite površine za siromašne hrvatske seljačke obitelji. Ove bi se obitelji imale naseliti na ta zemljišta putem ureda za kolonizaciju u Petrinji. Ovaj rad počeli su sami imućniji seljaci, koji imaju preko 10 jutara zemlje, te su na vlastitu pobudu odlučili dio svog zemljišta darovati siromašnim seljačkim obiteljima. Seljaci sela Crkveni Bok darovali su na taj način 142 rali zemljišta, a seljaci Majura 183. Ovaj rodoljubni čin hrvatskih seljaka divan je primjer hrvatske ustaške svijesti i pravednog shvaćanja ustaške dužnosti. Na taj način sam je hrvatski narod počeo rješavati društvena pitanja, te su ovi imućniji gospodari sami došli do uvjerenja, da nije dosta živjeti za sebe, već treba omogućiti život i onima siromašnima. Ovakva shvaćanja znatno olakšavaju Poglavniku provedbu njegovih nastojanja za uspostavu potpune društvovne pravde u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj. Ako se i ostali imućniji gospodari, koji imaju više zemlje, nego što im je to potrebno, ugledaju u ovaj svijetli primjer seljaka iz Crkvenog Boka i Majura, onda u našoj mladoj državi ne će biti siromašnih i svi će moći imati uredjen život, te će u sreći i zadovoljstvu moći raditi na što boljem napredku naše mlade države i cjelokupnog hrvatskog naroda. Vjerujemo, da to ne će biti jedini primjer ustaške svijesti, već da je to početak niza ovakvih djela, čime će se, ako se uzmu u obzir napori države u rješavanju društvovnih pitanja, moći sva pitanja riješiti. Neka je ovaj primjer seljacima iz Crkvenog Boka i Majura na čast, a ostalima znak za početak takvog rada za pripomoć siromašnima, ali zdravim hrvatskim seljačkim obiteljima.

U PODRAVSKIM PODGAJCIMA

U našem mjestu osnovan je Tabor muške Ustaške mladeži već prije, a Tabor ženske Ustaške mladeži dana 26. listopada t. g. Tako je sva naša mladež zdušno pristupila radu na izgradnji naše domovine Hrvatske u duhu ustaških načela. Vježbe smo do sada obavljali u prirodi, a sada nam je to omogućeno u lijepom Domu Ustaške mladeži, koji nam je upravo predalo bivše prosvjetno društvo »Napredak«. Tako je, na najveće zadovoljstvo svih mještana, najzgodnije riješeno to pitanje »doma«, koji je sada postao svojinom cijeloga sela.

Naš prvi nastup bio je na dan 11. listopada 1941., kada smo prisustvovali sv. misi, a poslije toga u prostranom školskom dvorištu priredili smo, u spomen smrti dra Eugena Kvaternika i bune u Rakovici, lijepu priredbu. O junačkoj smrti Eugena Kvaternika i značenju bune u Rakovici lijepo je govorio naš mjesni učitelj Josip Weitne, a poslije toga su članovi Ustaške mladeži krasnoslovili prigodne pjesmice. Priredba se završila »Lijepom našom«, koju su prihvatili svi prisutni. Nakon toga pristupila je Ustaška mladež sakupljanju priloga za djecu nastradalu od četnika i komunista. Sabrana je veća svota novaca, dok su odjevne predmete sakupljala školska djeca.

U BANJA LUCI

Ustaška mladež povela je s velikim uspjehom akciju za zimsku pomoć, od koje će dobiti podporu siromašni Banjalučki omladinci. Od 10—15 studenog Ustaška mladež priredjuje tjedan pučkih predavanja, a prihod s ovih predavanja bit će upotrebljen za zimsku pomoć. Kao završni dio skupljanja predvidjen je veliki dobrotvorni koncert u hrvatskom kazalištu, kojeg će izvesti Ustaška mladež u suradnji s ostalim društvima.

U VELIKOJ ŽUPI BILOGORA

Odmah nakon dolaska novog ustaškog stožernika u župu Bilogora, započeto je organiziranje ustaškog pokreta. Tako je ovih dana novi stožernik imenovao ustaške logornike u Križevcima i Bjelovaru, koji su odmah preuzeli svoju dužnost.

U POŽEGI

U Požegi je održan dvodnevni tečaj za dužnostnike muške Ustaške mladeži, na kojem je sudjelovalo 49 polaznika sa područja požeškog logora. Ujedno je održan sastanak svih ustaških tabornika. Stvoreni su zaključci za daljnji rad preko zime. Osobitu će se brigu posvetiti duhovnom odgoju, a priredjivat će se različite priredbe.

U DUBROVNIKU

Na dan mrtvih, Ustaška mladež u Dubrovniku izvršila je svoj prvi javni nastup i u postrojbama je pohodila grobove palih boraca. Najprije je obavljen pohod na grob radnika Marka Ivankovića, koji je poginuo pred 16 godina. Na grob ovog mučenika i borca položen je vijenac, a isto tako i na grobove Branka Orijentala, nedavno preminulog mladog logornika Ustaške mladeži i na vojničko groblje.

U OTOČCU

Spomendan mrtvih obavljen je u Otočcu pohodom ustaških postrojbi na grob poginulog borca Dasovića, koji je poginuo godine 1923. prigodom jedne političke skupštine. Ustaške postrojbe izvršile su dostojnu počast nad grobom palog mučenika.

U PRIJEDORU

4. studenog obavljena je u Prijedoru veličanstvena smotra ustaških postrojbi iz cijele Krajine. Izvršen je mimohod kroz grad i održan je prosvjetni sastanak u »Ustaškom domu«, a zatim je u 11 sati prije podne održano zborovanje na Trgu Kralja Tomislava, koji je bio prepun mladeži i gradjanstva. Održano je više govora, a iste večeri priredjena je glazbena priredba u »Ustaškom domu«.

U PAKRACU

Odjel za promičbu ustaškog logora u Pakracu i logora muške i ženske Ustaške mladeži priredio je prvu »Ustašku riječ«. Poslije prenosa ustaške riječi državne krugovalne postaje Zagreb, govorili su dužnostnici Ustaške mladeži. »Ustaška riječ« u Pakracu održavat će se od sada redovito svakog petka.

U ZAGREBU

5. studenog održana je u Zagrebu sabirna akcija Ustaške mladeži za zimsku pomoć. Sakupljeni darovi bit će upotrebljeni za podupiranje siromašne djece. Sabirnu akciju je provodilo oko 500 mladića i djevojaka, koji su i ovom prilikom dokazali svoju društvovnu svijest.

POGLAVNIKOV GOVOR POSTROJBI VOLKSGRUPPEN-EINSATZSTAFFEL

Drugovi!

Srdačnom radošću prisustvujem današnjoj svečanosti. Ovaj svečani čin ima povjesni značaj, jer njemački drugovi ulaze kao dio moje Ustaške vojnice, da dadu dradocjeno svjedočanstvo svoje vjernosti za sreću drage i lijepe naše Domovine. Ja vas pozdravljam s našim pozdravom: Za Dom — Spremni! prihvaćaju postrojeni odredi njemačke ustaške vojnice. Sieg — heil! odgovaraju oni tri puta na Poglavnikov poklik.

PREGLED DOGODJAJA

U domovini

. . . Njemačko-hrvatski trgovački pregovori završeni su, te je Poglavnik primio članove njemačkog izaslanstva, kojima je izrazio svoje veselje zbog uspješnog završetka pregovora.

. . . Povodom posjeta bugarskih narodnih plesnih umjetnika Poglavniku, Poglavnik im je uputio slijedeće riječi:

»Sestre i braćo Bugari!

Neobično sam veseo, da vas mogu pozdraviti ovdje kod nas u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, u glavnom gradu Zagrebu. Bugarski narod i hrvatski narod dva su tradicionalna prijateljska i bratska naroda. Svaka bol bugarskog naroda je ujedno i naša bol. Svaka radost i veselje bugarskog naroda, radost je i veselje hrvatskog naroda. U teškim danima nedavne prošlosti jednake su nas boli i tuge pritiskale. Danas ispunjava nas jednako i zajedničko veselje i radost nad uspjesima naših bratskih naroda.

Kako smo u borbi u političkom radu, prijatelji i braća, tako smo i na kulturnom i prosvjetnom polju suradnici. Vaša je zadaća i dužnost pronositi svijetom vrijednosti bugarskog naroda, pronositi svijetom ono, što bugarski narod izvorno daje, što ga može predstaviti uljudjenom svijetu. Vaši uspjesi — za njih znademo od prije — uspjesi su za bugarski narod, za vašu bugarsku domovinu, a nas jednako tako vesele.«

Poglavnik je u daljem toku govora izrazio svoju želju i uvjerenje, da će hrvatske i bugarske kulturne ustanove uvijek suradjivati, da će se podupirati pri nastojanjima, da se vanjskom svijetu predoči ono, što naši narodi mogu dati, ono što narodi imaju osebujno, a to je narodni život ne samo na poljima, na njivama, i u šumama, nego i u društvenom životu našega seljaka, u životu naših širokih narodnih slojeva. Poglavnik je završio ovim riječima:

»Ja se veselim, da će danas moji sugradjani grada Zagreba imati sreću i priliku, da vas na pozornici vide i uživaju u vašoj umjetnosti. Siguran sam, da ćete vi u tom času osjetiti, da oni s veseljem i ljubavlju prate vaš rad. Dobro došli u Nezavisnu Državu Hrvatsku, dobro došli u Zagreb. Rado i sa zahvalnošću primam vaš dar.«

. . . U okviru Poglavnikove odredbe o **Hrvatskom sveučilištu, rektora Hrvatskog sveučilišta imenovat će Poglavnik iz redova profesora na dvije godine.**

. . . Poglavnik je imenovao novog podpredsjednika vlade Dra Džaferbega Kulenovića.

. . . Na najsvečaniji su način prvi domobranski novaci u Zagrebu položili prisegu vjernosti Poglavniku.

. . . Hrvatska Državna Banka stavlja u promet nove hrvatske novčanice od 500, 50 i 10 Kuna.

U svijetu

. . . Povodom 19-godišnjice slavnog, ali tragičnog ustanka nacionalsocijalista u Münchenu i spomendana prvih plemenitih žrtava pokreta za novi poredak u Evropi, uputio je Poglavnik Nezavisne Države Hrvatske slijedeći brzojavni pozdrav:

FÜHRERU VELIKOG NJEMAČKOG REICHA ADOLFU HITLERU

Prigodom današnjeg spomendana sjećam se sa zahvalnošću prvih plemenitih žrtava pokreta za Novi Poredak u Evropi. Iskorišćujem i ovu priliku da Vama, Führeru, iznesem najdublje osjećaje i želje čitavog hrvatskog naroda i moje osobne za sreću i čast velikog njemačkog naroda i za konačnu pobjedu nepobjedive i slavne armeje Velike Njemačke u velikom hrvanju za dobrobit Evrope i cijelog čovječanstva. ANTE PAVELIĆ.

. . . Führer je održao veliki govor svojim suborcima i drugovima iz prvih dana borbe, na spomendan prvog pokušaja uvadjanja nacionalsocijalizma.

. . . Ovih je dana proslavljen rodjendan rumunjskog kralja Mihajla.

. . . Iz službenih obavijesti i pisanja beogradskih novina vidi se, da se u Srbiji vode još uvijek ogorčene bitke izmedju oružanih odjela srpske vlade i komunističkih banda. Strijeljanja su mnogobrojna. Tako je 4. studenog strijeljano u Beogradu 100 komunista i Židova za odmazdu za kukavički napadaj na jednog njemačkog stražara.

S ratišta

Dva njemačka ratna izvjestitelja opširno opisuju držanje hrvatskih dobrovoljaca na istočnoj fronti, ističući da njemačko vodstvo daje najvišu hvalu vojničkim vrlinama Hrvata. Hrvati su prevalili u 32 dana pješice preko 1.000 km i sjajno su dokazali svoje vojničke sposobnosti već u prvom dodiru s neprijateljem. Hrvatski odjel, koji je bio uz jednu njemačku bojnu srušio je već u prvom satu svoje borbe pješačkim oružjem jedan sovjetski bombaš. Drugi jedan odjel zauzeo je na vlastitu inicijativu selo, pred kojim su htjeli zauzeti položaj. Njemačko ratno vodstvo osobito cijeni sposobnost Hrvata u bojevima po šumama i po noći. Gdje su Hrvati pročistili jednu šumu, tu više ne ostaje ni jedan vojnik, kažu njemački pješaci. Hrvati se ističu prije svega u bitci na blizu, u koju idu najradije samo s nožem i ručnim granatama.

. . . Na poluotoku Krimu, na čitavom bojištu slomljen je otpor sovjetske vojske i njemačke čete proganjaju boljševike. Bombardiran je Novorosijsk, središte naoružanja Kavkazkog područja. Jalta na Krimu je zauzeta. Zauzeće Krima odlučno je za prevlast na Crnom Moru.

. . . Na srednjem odsjeku probijeni su boljševički položaji. Njemačke čete napreduju na svim odsjecima bojišta kako javlja i sovjetski krugoval.

. . . Finske zrakoplovne sile izvršile su veliki podhvat potopivši veći broj sovjetskih jedinica, medju njima i tri torpiljarke. Tri su sovjetske jedinice potopljene naišavši na finska minska polja.

. . . Prema brojidbenim podatcima boljševici su izgubili 7—8 milijuna vojnika, a uništeno je najmanje 389 velikih boljševičkih jedinica od početka rata. U samim borbama kod Kijeva izgubljeno je 53 divizije, 2 brigade i jedan mješoviti odjel.

. . . U manje od 24 sata Englezi su izgubili preko 50 zrakoplova, a potopljeno je ponovno 14 trgovačkih brodova i 2 razarača.

. . . Glavni stan talijanskih oružanih snaga takodjer javlja o teškim engleskim gubitcima na afričkom bojištu. Isto je tako jaka djelatnost njemačkog borbenog zrakoplovstva u sjevernoj Africi.

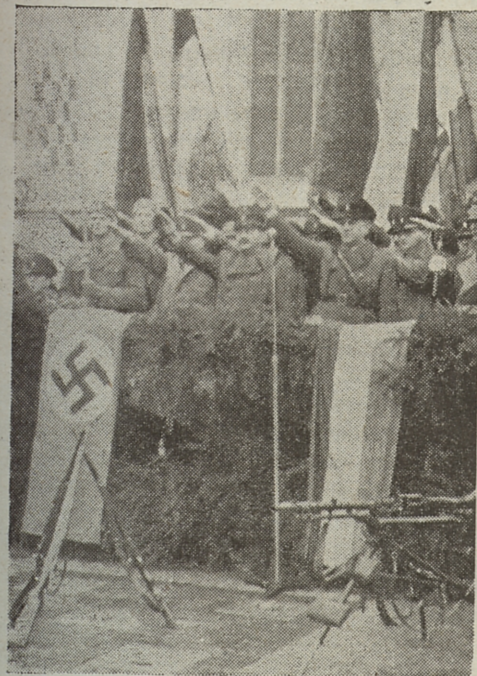
Hvaliti hrvatsko junaštvo — to bi bilo suvišno, jer cijeli svijet znade za Hrvate barem to, da su četiri stotine godina branili svoj prag i ognjište od Turčina, — branili i obranili. Da naši djedovi i pradjedovi nisu bili junaci, našega plemena i naroda ne bi već davno bilo na svijetu; junački djedovi naši obranili su dragi naš ovaj dom.

Dr. ANTE RADIĆ

KRVLJU SMO PISALI POVIJEST

Obljetnica münchenskih žrtava

Poslije četirigodišnjeg krvarenja Evropa je bila okovana lažnim mirom, i pod maskom, koja je značila najdrskiju obmanu, osjećalo se previranje naroda, osjećalo se, da je na pomolu novi, možda još krvaviji sukob, i da se u preplitanju ideja javlja čežnja za istinskim smirenjem evropskih naroda. Bio je to sukob svjetova, i dok je duh Versaillesa proživljavao svoje najveće značenje, on je bio skršen u poniženju onih, koji su proživljavali njegov smisao.

I 9. studenog godine 1923. započinje revolucionarni pohod one misli, koja će se kasnije pretvoriti u vjerovanje Nove Evrope i pasti će prve žrtve pod udarcem Weimarske države i ta će krv biti krštenje nove ideje, koja će u snazi svoje prodornosti stvoriti novi svijet i Novu Evropu. »Grad pokreta« postaje grad snage i rasadište te borbenosti, koja će nekoliko godina kasnije, stupanjem nacionalsocijalizma na vlast moći reći otvoreno nad grobovima mučenika:

»Drugovi, vi ste pobijedili!«

»Vaša je krv pobijedila«.

Ta snaga krvi otvorila je razdoblje nove borbe u sukobu dvaju svjetova, u kojem Evropa traži svoje smirenje i prolivena krv bila je najoštrija osuda onih, koji su mislili, da se može ličnost predpostaviti zajednici, krv je bila najsnažniji prosvjed milijuna potlačenih, koji su čekali svoju budućnost u okviru nove Evrope.

Prosvjed potlačenih pretvorio se u sukob i »ne smijemo sumnjati, rekao je Hitler u svoje velikom govoru u Münchenu, da se sada odlučuje sudbina Evrope za daljih tisuću godina«. Ruši se cijeli jedan svijet predrasuda i obmana i radja se novo razdoblje, koje će značiti posljednje poglavlje u krvavim sukobima naroda i traženju onog sretnog rješenja, koje je nadjačalo svu tragediju krvarenja.

To posljednje poglavlje započeto je krvlju prvih žrtava novog poredka u Münchenu i ta je krv bila zbliženje evropskih naroda u stvaranju nove budućnosti i u posljednjem činu krvave drame na istoku ujedinjuju se snage evropskih naroda, da završe jednu bolnu prošlost, koja je bila križni put potlačenih. Zajednička krv ostvaruje zajedničku misao, koja je nekada možda mogla biti samo utopija, ali koja danas postaje ostvarenje. U križarskom ratu protiv boljševizma Nove Evrope uništava ono, što je značilo zadnju zapreku na povjesnom putu njezinog smirenja. Ta divovska borba pretvara se u pobjedu, čiji će pravi razmjer moći biti procijenjen možda tek sa povjesnog gledišta, kad bude izblijedio dodir svakidašnjice. Zadnja se zapreka ruši u neminovnom porazu, koji zauzima gotovo nevjerojatne razmjere. »Kad hoću suvislo ocrtati dosadanji uspjeh ovog rata, rekao je Hitler, onda moram reći, da je broj zarobljenih do sada dostigao 3,600.000. Kada vidim na jednoj strani 3,600.000 zarobljenika i uzmem u obzir prilike iz svjetskog rata, onda to odgovara najmanje istom broju poginulih. I kad uzimam, da u Rusiji slično kao kod nas, dolazi na jednog poginulog tri do četiri ranjenika, onda to pruža broj, to znači, da je ispalo najmanje osam do deset milijuna boraca. Materijal, koji smo za ovo vrijeme osvojili, neizmjeran je. Dosad je osvojeno preko 15.000 zrakoplova, preko 22.000 oklopljenih kola, preko 27.000 topova. Mi smo do sada zaposjeli 1,370.000 četvornih kilometara. To je dakle svakako područje, koje tri do četiri puta nadmašuje Francusku, i oko pet puta Englesku. U ovom se području nalazi 60—70 posto svega veleobrta i svih sirovina, koje Rusija ima. Nadam se, da ćemo u kratko vrijeme moći stvoriti nekoliko daljnjih mjera, pomoću kojih ćemo im polagano, ali sigurno odrezati jedno uže za drugim.«

Njemačke i savezničke vojske nalaze se pred Moskvom, a čitava Evropa pred pozornicom jedne tragikomedije, koja će biti u najskorije vrijeme završena. Svršetak je neminovan, i vjera u pobjedu prožimlje cijeli Führerov govor, to je navještenje onoga, što će doći i što mora doći u okviru Nove Evrope.

Baš u razdoblju, koji je označen stvaranjem novog poredka, izgradjuje se ustaška Hrvatska, izgradjuje se radom svojih sinova, koji su u osvitu novog poredka poveli Hrvatsku novim putem slobode i smirenja, ona se izgradjuje i krvlju naših dobrovoljaca, da u ime čitavog naroda, koji je duhovno sjedinjen u njihovim žrtvama i naporima, prinese svoj dio u stvaranju nove budućnosti i njihova krv osigurat će Hrvatskoj dostojno mjesto u novoj zajednici evropskih naroda.

Pred devetnaest godina progovorila je misao nove Evrope, progovorila je u času, kad su prve žrtve padale na münchenskim ulicama i kad je hrvatski narod vodio borbu za svoje oslobodjenje. Radjale su se usporedo dvije revolucije, radjale su se u žrtvama i u krvi i te su se dvije revolucije sastale 10. travnja ove godine, a onda su zajednički pošle jednim tokom. Spojila ih je krv prvoboraca ,spojila ih je krv, kojom se ispisuje povijest Nove Evrope.

> Hrvatski je narod u svoju domovinu Hrvatsku došao podpuno IZGRADJEN (organiziran) ne samo obiteljski, nego i vojnički, te je odmah po dolasku osnovao svoju vlastitu DRŽAVU sa svima obilježjima državnosti«.
>
> POGLAVNIK
> U USTAŠKIM NAČELIMA

Poglavnikove odredbe

GLAVNI USTAŠKI STAN

USTAŠKI PUKOVNIK JOCO RUKAVINA

zapovjednik ustaške vojnice

Izdana je ova Poglavnikova odredba:

ODREDBA

Ovime imenujem ustaškog pukovnika Jucu Rukavinu Zapovjednikom Ustaške Vojnice.

Za Dom — Spremni!

Dano u Glavnom Ustaškom Stanu, dne 5. studenog 1941.

Poglavnik:

Dr. ANTE PAVELIĆ v. r.

ODREDBA

Ovim imenujem dosadašnjeg zapovjednika Ustaške častničke škole ustaškog pukovnika Tomislava Sertića glavarom Glavnog Stožera Ustaške Vojnice.

Za Dom — Spremni!

Dano u Glavnom Ustaškom Stanu, dne 5. studenog 1941.

Poglavnik:

Dr. ANTE PAVELIĆ v. r.

ODREDBA

Ovim imenujem ustaškog pukovnika Franju Lukca, dosadašnjeg glavara Glavnog Stožera Ustaške Vojnice, zapovjednikom redarstvene straže za cjelokupno područje Nezavisne Države Hrvatske pri Ravnateljstvu za javni red i sigurnost.

Za Dom — Spremni!

Dano u Glavnom Ustaškom Stanu, dne 5. studenog 1941.

Poglavnik:

Dr. ANTE PAVELIĆ v. r.

ODREDBA

Ovim imenujem ustaškog pukovnika Miju Seletkovića Zapovjednikom Častničke škole Ustaške Vojnice.

Za Dom — Spremni!

Dano u Glavnom Ustaškom Stanu, dne 5. studenog 1941.

Poglavnik:

Dr. ANTE PAVELIĆ v. r.

IMENOVANJA U PRIPREMNOJ USTAŠKOJ BOJNI »GRIĆ«

Objavljene su ove Poglavnikove odredbe o imenovanjima:

ODREDBA O IMENOVANJU

Na temelju točke 8. Ustaškog Ustava, te u smislu §-a 7. Odredbe o postrojavanju pripremne ustaške bojne od pripadnika bivšeg Hrvatskog Sokola od 29. listopada 1941. imenujem ovime ustašu Branimira Reša zapovjednikom Pripremne ustaške bojne »Grič« u Zagrebu, te mu podijeljujem čin ustaškog bojnika pripremnog stališa.

Dano u Glavnom Ustaškom Stanu, dne 29. listopada 1941.

Poglavnik:

Dr. ANTE PAVELIĆ v. r.

OSNIVANJE USTAŠKO-DOMOBRANSKE PUKOVNIJE POGLAVNIKA DRA ANTE PAVELIĆA

Poglavnik je zapovijedio osnivanje ustaško-domobranske pukovnije, koja će na vječna vremena nositi ime Poglavnika dra Ante Pavelića, te je njezinu postrojbu povjerio Vojskovodji.

Na temelju dobivenih uputa Vojskovodja je zapovijedio:

1. Ustaško-domobranska pukovnija Poglavnika dra Ante Pavelića imade se što prije postrojiti u Zagrebu, gdje će joj biti stalno posadno mjesto.

2. Ona imade biti istog sastava kao i ostale pješačke pukovnije hrvatskog domobranstva, pojačana s jednom konjaničkom satnijom i jednom bitnicom, a sve njezine satnije i bitnica imaju takodjer biti istog sastava kao odgovarajuće jedinice hrvatskog domobranstva.

3. Ustaško-domobranska pukovnija Poglavnika dra Ante Pavelića ima ustašku povjesnu zastavu, pod kojom je 10. travnja 1941. na Markovom trgu u Zagrebu proglašena Nezavisna Država Hrvatska.

4. U svečanim zgodama pripadnici ove pukovnije nose posebne odore, koje će biti prilagodjene tradicionalnim narodnim nošnjama.

5. Pukovnija se popunjuje mladićima iz svih krajeva Nezavisne Države Hrvatske.

6. Svi oni, koji odgovaraju gornjim uvjetima i žele služiti u ovoj ustaško-domobranskoj pukovniji Poglavnika dra Ante Pavelića, imadu predložiti svoje pismene molbe glavnom stožeru domobranstva (ustrojbeni odjel) najkasnije do 30. studenoga o. g. i to s dokazima, da ispunjavaju navedene uvjete.

U pukovniji služe u prvom redu članovi i potomstvo:

a) ustaša, koji su vodili borbu u inozemstvu;

b) obitelji časnika, dočasnika i momčadi domobranstva, te ustaške vojnice, oružništva, graničara, redarstvene i financijalne straže, koji su u borbi za hrvatsku domovinu 1941. izgubili život, koji su ranjeni, i onih, koji su se istaknuli poduzetnim duhom i hrabrošću u borbi;

d) ustaške »Uzdanice«;

c) »ustaških domobranaca« (skauta);

c) svih mučenika i stradalnika u 20-godišnjoj borbi u Hrvatskoj;

f) »junaka«, koji su sudjelovali u oslobodilačkoj borbi;

g) »Gradjanske i seljačke zaštite«, u prvom redu oni, koji su sudjelovali u Zagrebu i u Bosni i Hercegovini kod oslobodjenja i nakon toga;

h) svi oni, koji se budu žrtvovali ili istaknuli u posebnom radu, koji dokazuje hrabrost i odvažnost u budućnosti;

i) svi oni, koji posjeduju iz svjetskog rata 1914.—1918. red Marije Terezije ili zlatnu kolajnu za hrabrost.

UPOZORENJE!

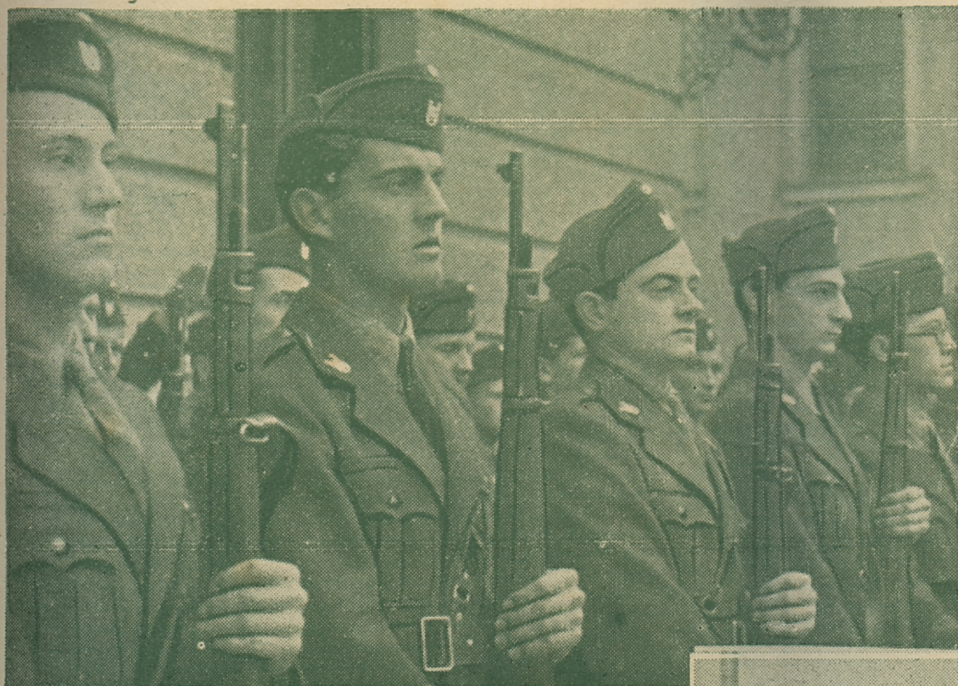
1. Umoljavaju se sve Ustaške Ustanove, kao i svi komisionari, da odsele uskla de naručbu sa istinskom stvarnom potrebom količine primjeraka lista, koje su kadri raspačati odnosno prodati, jer uprava u buduće neće i ne može primiti na povrat više od 10% preuzetih primjeraka. Što bi bilo više od rečenih 10%, pasti će na teret samog naručitelja.

2. Pakovanje lista vršiti će se odsele najviše 150 komada po jednom paketu. Znači, da će naručitelji većih količina, primati u više paketa, razmjerno količini njihove naručbe.

3. Uprava je sredila sveukupne račune predplatnika, pa se umoljavaju cij. predplatnici, komisionari i Ustaške ustanove, da bez odvlake pristupe uredjenju svojih zaostataka. Naročito predplatnici lista morali bi se držati načela, da se list svuda u svijetu plaća unapred. Već samo ime predplata, obilježuje jasno njeno značenje. Tko do konca ovoga mjeseca ne uredi svoj dug, obustaviti ćemo daljne odašiljanje lista.

UPRAVA.

Urednik: Mijo Bzik, ulica bivše Kralj. Marije br. 2 — Uprava: Starčevićev trg broj 6; brzoglas 48-60; čekovni račun br. 30.499. — Izlazi tjedno. — Pojedini broj stoji 3.— Kune. — Predplata: mjesečno 12.— Kuna, četvrtgodišnje 35.— Kuna, polugodišnje 70.— Kuna, godišnje 140.— Kuna. — Tisak: Tiskara Matice hrvatskih akademičara, Zagreb, Ilica 54; za tiskaru odgovara Stanislav Janzon, Kustošija, Vatrogasne stube broj 8. — Rukopisi se ne vraćaju.

POČASNI POZDRAV

POGLAVNIK
U DRUŠTVU . .

. . . SVOJIH
STARIH SUBORACA

PLITVIČKA JEZERA